

UCHWAŁA NR 0007.XIX.150.2016
RADY MIEJSKIEJ W ŻMIGRODZIE
z dnia 28 lipca 2016 roku

**w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żmigród na lata
2016-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 poz. 446) Rada Miejska w Żmigrodzie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Żmigród na lata 2016-2020, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Żmigród.

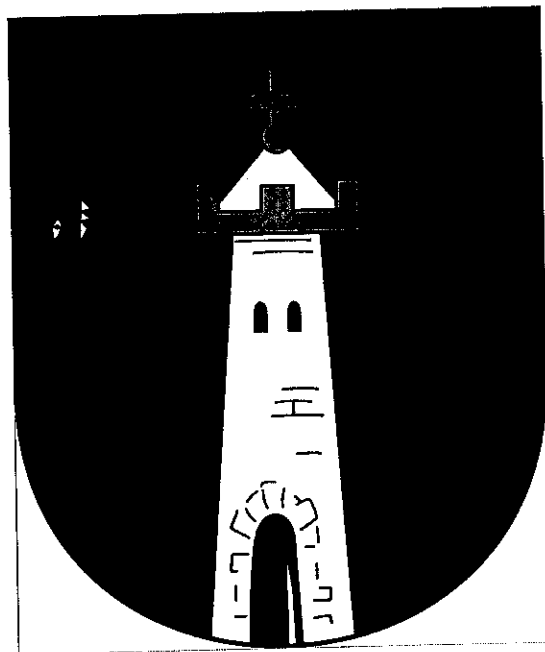
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
w Żmigrodzie
mgr inż. Jan Człyzowicz

RADA MIEJSKA W ŻMIGRODZIE
Plac Wojska Polskiego 2-3
55-140 Żmigród

Załącznik nr 1 do UCHWAŁY NR 0007.XIX.150.2016
RADY MIEJSKIEJ W ŻMIGRODZIE
z dnia 28 lipca 2016 roku
w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji
Gminy Żmigród na lata 2016-2020

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŻMIGRÓD NA LATA 2016-2020

Żmigród, 2016

Spis treści

Wprowadzenie	3
1. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy	6
1.1. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2015-20.....	6
1.2. Lokalna Strategia Rozwoju dla Doliny Baryczy na lata 2016-2022.....	7
1.3. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Żmigród.....	8
1.4. Ocena efektów rewitalizacji prowadzonej w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2007 – 2013	11
2. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	13
2.1. Gmina w ocenie jej mieszkańców - Raport o stanie Gminy Żmigród (2015).....	13
2.2. Diagnoza zjawisk społecznych	25
2.3. Diagnoza zjawisk w sferze gospodarczej	46
2.4. Diagnoza zjawisk w sferze środowiskowej	51
2.5. Diagnoza zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	56
2.6. Diagnoza zjawisk w sferze technicznej	59
2.7. Obszar zdegradowany.....	63
2.8. Obszar rewitalizacji.....	64
3. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	70
4. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań	71
5. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych (Lista A)	75
6. Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne (Lista B)	105
7. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi	125
8. Indykatywne ramy finansowe	129
9. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych w proces rewitalizacji	134
10. System wdrażania, monitorowania i ewaluacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żmigród	139

WPROWADZENIE

Podstawowym dokumentem, który do 2014 r. wyznaczał kierunki działań w zakresie rewitalizacji w Gminie Żmigród, był „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Żmigród” przyjęty uchwałą NR XLII/326/10 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 10 listopada 2010 r.

Na podstawie art. 52. 1. ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, samorząd Gminy Żmigród skorzystał z zapisu wskazującego, że „do dnia 31 grudnia 2023 r. dopuszcza się realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, przyjmowanego uchwałą rady gminy, bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji. W takim przypadku wyznaczenie w drodze uchwały obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, Strefy, a także uchwalenie miejscowego planu rewitalizacji nie jest dopuszczalne”.

W związku z przedstawionymi uwarunkowaniami prawnymi przedmiotowy dokument został opracowany na podstawie:

- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2016 poz. 446);
- Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z 3 lipca 2015 r. wydanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju,
- Wytycznych programowych IZ RPO WD dotyczących zasad przygotowania lokalnych programów rewitalizacji (lub dokumentów równorzędnych) w perspektywie finansowej 2014-2020 jako podstawy udzielania wsparcia z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 przyjętych 28 grudnia 2015 r. uchwałą nr 1622/V/15 przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego.

Dodatkowo w celu koordynacji działań dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żmigród na lata 2016 - 2020, zapewnienia odpowiednich rozwiązań w zakresie realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych, monitorowanie działań rewitalizacyjnych na obszarze objętym Lokalnym

Programu Rewitalizacji Gminy Żmigród na lata 2016-2020 oraz promocji działań rewitalizacyjnych powołano Zespół ds. Rewitalizacji w następującym składzie:

Pracownicy Urzędu Miejskiego w Żmigrodzie:

- Koordynator projektu – Joanna Monastyrska – Sekretarz Gminy Żmigród,
- Pracownik merytoryczny – Ireneusz Pyczak – Kierownik Referatu Inwestycji i Rozwoju Lokalnego,
- Pracownik merytoryczny – Paweł Pilarski – Inspektor ds. zamówień publicznych i pozyskiwania środków zewnętrznych,
- Pracownik merytoryczny – Piotr Truszkowski – Podinspektor ds. zamówień publicznych i pozyskiwania środków zewnętrznych,
- Ekspert ds. oszacowania wartości zadania – Rafał Krasuski – Inspektor ds. budownictwa.

Niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Żmigród na lata 2016 - 2020 jest efektem współpracy i zaangażowania władz lokalnych, Zespołu ds. Rewitalizacji, pracowników urzędu, przedstawicieli instytucji publicznych, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, zaproszonych do współpracy konsultantów, a nade wszystko: mieszkańców gminy. Dokument został opracowany w sposób uspołeczniony. Włączenie strony społecznej zostało zaplanowane i wpisane również w etap wdrażania zapisów programu, ich monitorowania oraz ewaluacji, a także wprowadzania ewentualnych modyfikacji i aktualizacji.

Ponadto zespołem doradczym Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żmigród zostało Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Gminy Żmigród „Żmigrodzianie”, które reprezentowane jest przez następujących sygnatariuszy:

1. Stowarzyszenie Amazonek „Ewa”
2. Stowarzyszenie Klubu Seniora „Humorek”
3. Powiatowy Urząd Pracy w Trzebnicy
4. Urząd Miejski w Żmigrodzie
5. Zespół Placówek Kultury w Żmigrodzie
6. Szkoła Podstawowa im. Bolesława Chrobrego w Żmigrodzie
7. Żmigrodzki Uniwersytet Trzeciego Wieku

8. Towarzystwo Miłośników Ziemi Żmigrodzkiej
9. Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Koło nr 14 w Żmigrodzie
10. Kronikarz Żmigrodu Paweł Becela
11. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie
12. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W trakcie opracowywania dokumentu przeprowadzono trzy spotkania partycypacyjne dla mieszkańców Gminy Żmigród. Spotkania odbywały się w terminach i godzinach dostępnych dla jak największej grupy interesariuszy, a prowadzone były przez ekspertów ds. procesu rewitalizacji.

Pierwszym Strategicznym dokumentem Gminy Żmigród w nowej perspektywie finansowej 2014-2020 było opracowanie Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2015-2020 oraz stworzeniu Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. Pozwoliło to na wykorzystanie znacznych zasobów danych przy diagnozowaniu potrzeb rewitalizacyjnych i planowaniu rewitalizacji. Podobny horyzont czasowy tworzenia głównych dokumentów strategicznych i programowych w gminie stanowi znaczne ułatwienie dla zachowania spójności w tych dokumentach. W sytuacji, w której gmina posiada nowo opracowaną strategię rozwoju w części diagnostycznej niniejszego programu rewitalizacji skupiono się wyłącznie na diagnozie zjawisk kryzysowych w gminie oraz jej poszczególnych obszarach.

Dokument ten składa się z dziewięciu głównych części i są to:

- diagnoza negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej,
- wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji,
- wizja, cele i kierunki działania rewitalizacji,
- lista A i B projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- komplementarność zaplanowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- przewidywane ramy finansowe programu rewitalizacji,
- system wdrażania, monitoringu i ewaluacji programu,
- spójność programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy,
- mechanizmy włączania mieszkańców i ich grup.

1. OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY

1.1. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2015-2020

Program Rewitalizacji powinien być częścią większej całości, jaką jest Strategia (Polityka) Rozwoju Gminy, przyjmująca najczęściej prawną formę – uchwały Rady Gminy. Ustalanie celów oraz sposobów ich osiągnięcia (Strategia Rozwoju) dla całego spektrum zagadnień, które powinny znaleźć się w kręgu zainteresowań organów samorządu terytorialnego jest, zgodnie z obowiązującym prawem, obligatoryjne tylko w części dotyczącej gospodarki przestrzennej gminy – art. 9 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Dotyczy to również uprzedniego sporządzenia wszelkich analiz i ekspertyz mających ustalić „stan obecny” w gminie. Obowiązki gminy w tym zakresie zawiera art. 32 cytowanej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ale dotyczy on tylko zagadnień przestrzennych. W pozostałych zakresach funkcjonowania wspólnoty terytorialnej, zakres, układ, analiz i innych opracowań jest fakultatywny; gmina nie ma w tym zakresie żadnych ustawowych ograniczeń.

Pewnym czynnikiem dyscyplinującym gminy w zakresie posiadania Strategii Rozwoju jest możliwość uzyskania wsparcia ze środków wspólnotowych na inwestycje gminne. Otóż jednym z warunków uzyskania wsparcia z tego źródła jest posiadanie przez gminę tzw. Programu Rozwoju Lokalnego pełniącego funkcję Strategii Rozwoju Gminy. Są to na ogół jednak dokumenty bardzo pragmatyczne, ukierunkowane na te zadania rozwojowe, które mogą uzyskać dofinansowanie za środków UE.

Opracowanie Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy (Strategii Rozwoju) leży wyłącznie w kompetencjach Rady Gminy – art. 7 w powiązaniu z art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy o samorządzie gminnym. Uchwalona Strategia Rozwoju Gminy stanowi dla Gminy najważniejszy instrument planistyczny rozwoju gminy, instrument niezbędny dla realizacji społeczno-gospodarczej polityki gminy.

W dniu 30 czerwca 2015 roku na podstawie Uchwały nr 0007.IX.59.2015 Rady Miejskiej w Żmigrodzie została przyjęta Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2015-2020. Strategia stała się najważniejszym opracowaniem, które sygnalizuje kierunki rozwoju gminy na kolejne lata.

Chcąc prowadzić spójną politykę rozwoju, w takim dokumencie powinien być zawarty cały zakres zadań przestrzennych, społecznych i ekonomicznych gminy. Dla wszystkich tych zakresów powinny być ustalone cele, metody osiągnięcia tych celów oraz środki (instrumenty), za pomocą których cele te można osiągnąć. Strategia Rozwoju Gminy powinna być ponadto opracowaniem dynamicznym, ulegającym pewnym zmianom w zależności od zmieniających się czynników zewnętrznych weryfikujących pozytywnie lub negatywnie założone cele oraz Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Żmigród na lata 2016-2020 możliwości ich osiągnięcia. Ponieważ obecnie brak jest regulacji, które ujednoliciłyby zawartość i układ Strategii Rozwoju Gminy, dokumenty te cechuje z zasady znaczna różnorodność zarówno pod względem zawartości merytorycznej, jak i układu treści oraz stopnia szczegółowości prezentowanych celów i możliwości ich osiągnięcia.

Strategia Rozwoju Gminy to długofalowy proces wytyczania i osiągnięcia celów wspólnoty samorządowej. Określa ona generalny kierunek, aspiracje i priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki oraz przedstawia metody i narzędzia wdrożeniowe. Zapisy Strategii stanowią determinantę decyzji merytorycznych, organizacyjnych i finansowych podejmowanych przez władze samorządowe. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2015-2020 zawiera merytorycznie istotne elementy łączące ją z Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Żmigród na lata 2016-2020.

1.2. Lokalna Strategia Rozwoju dla Doliny Baryczy na lata 2016-2022

Lokalna Strategia Rozwoju dla Doliny Baryczy na lata 2016 – 2020 została przyjęta do realizacji w dniu 28 grudnia 2015 r. Uchwałą nr XIX/95/15 poprzez Walne Nadzwyczajne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia „Partnerstwo dla Doliny Baryczy”. Następnie Uchwałą nr 2092/V/16 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 kwietnia 2016

Stowarzyszenie "Partnerstwo dla Doliny Baryczy" zostało wybrane do realizacji LSR na lata 2016-2022.

Lokalna Strategia Rozwoju została bardzo wysoko oceniona, bo otrzymała aż 234 punkty (na 245 możliwych). Jako jedna z tylko 4 lokalnych grup działania, została wybrana do realizacji bez konieczności wnoszenia poprawek.

Lokalna Strategia Rozwoju dla Doliny Baryczy zawiera następujące 2 cele ogólne:

Cel ogólny 1. Rozwój gospodarczy Doliny Baryczy, służący zachowaniu specyfiki obszaru i polepszeniu jakości życia.

Cel ogólny 2. Wzmocnienie rozpoznawalności i potencjału Doliny Baryczy.

Biorąc pod uwagę uszczegółowienie powyższych celów wraz z zawartymi w nich planowanymi przedsięwzięciami można stwierdzić, że dokument jest częściowo zgodny z Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Żmigród przede wszystkim w takich obszarach jak:

- Rozwój lokalnej przedsiębiorczości (przedsięwzięcie: Wsparcie aktywności gospodarczej mieszkańców).
- Wzrost aktywności i świadomości specyfiki obszaru wśród mieszkańców (przedsięwzięcie: Tworzenie przestrzeni do podnoszenia kompetencji i organizacji atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu).
- Rozwój kompleksowej i atrakcyjnej oferty obszaru (przedsięwzięcie: Zachowanie, zwiększenie dostępności i atrakcyjności miejsc związanych ze specyfiką obszaru).

1.3. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Żmigród

Dokument pod nazwą Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Żmigród opracowany został między innymi po spotkaniach z mieszkańcami, przyjął formę strategicznego projektu w dniu 5 listopada 2015 r. Zanim trafił pod obrady Rady Miejskiej w Żmigrodzie, dokument został poddany konsultacjom społecznym do zapoznania się z nim i do ewentualnego wnoszenia swoich uwag.

Jest to ważny dokument strategiczny, który ma wpływ na lokalną gospodarkę ekologiczną i energetyczną. Dokument nakreśla działania w zakresie ograniczenia emisji, poprawy efektywności gospodarki energetycznej oraz zwiększenia ilości energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Ważne więc, aby każdy mieszkaniec mógł się z nim zapoznać i go zaopiniować.

Planowane działania mające na celu poprawę efektywności energetycznej powinny wykorzystać lokalne potrzeby oraz możliwości związane z dostępnym w gminie kapitałem ekonomicznym, technicznym wraz z optymalnym wykorzystaniem środków zewnętrznych.

Przewidziano w ramach PGN-u działania edukacyjne i informacyjne w zakresie zmiany postaw i zachowań promujące: ekonomicznie uzasadnioną poprawę efektywności energetycznej, głęboką termomodernizację w oparciu o informacje i promocje realizowane w ramach działań edukacyjnych w gminie w zakresie:

- efektywnych energetycznie urządzeń i rozwiązaniach technicznych mających wpływ na zmniejszenie zużycia energii i poprawę efektywności w każdej dziedzinie życia,
- wspólna edukacja i współpraca realizowana z podmiotami oferującymi usługi i urządzenia mająca wpływ na efektywność energetyczną i wykorzystanie OZE,
- dostępnych mechanizmów finansowych wspierających efektywność oraz OZE.

Lokalny potencjał kapitałowy oraz dostępne różnego rodzaju mechanizmy finansowe, środki dotacyjne i preferencyjne kredyty umożliwią uzyskanie poprawy efektywności energetycznej, oraz redukcję CO₂ w gminie.

Planowane działania wpłyną na poprawę efektywności energetycznej. Przewiduje się, że w ramach zaplanowanych inwestycji nastąpi wzrost efektywności energetycznej o 3,11%.

Osiągnięcie celu wyznaczonego na 2020 rok wymagać będzie dalszych działań. Działania, jakie mogą być realizowane, sprowadzają się głównie do:

1. Wprowadzenia do zamówień publicznych mechanizmów wspierających efektywność energetyczną.
2. Rozpoczęcie działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie:
 - działań systemowych zarządzania energią w celu ograniczenia jej zużycia i podniesienia sprawności zarówno po stronie produkcji jak i zużycia energii,

- edukacji społecznej nakierowanej na zmiany wzorców konsumpcji w celu racjonalnego, przynoszącego oszczędności wykorzystania energii,
 - wymiany niskosprawnych pieców i kotłów, opalanych drewnem, węglem, gazem na:
 - jeżeli to możliwe przyłączenia do sieci ciepłych,
 - stosowanie wysokosprawnych kotłów opalanych węglem, biomasą, gazem,
 - stosowanie kotłów elektrycznych przy wykorzystaniu energii słonecznej,
 - oszczędności energii poprzez realizację częściowej lub głębokiej termomodernizacji budynków,
 - modernizacji lub zastępowania lokalnych kotłowni węglowych (podniesienia sprawności, ograniczenia emisji zanieczyszczeń, wykorzystania paliw alternatywnych, w tym biopaliw i biomasy),
 - promocji energooszczędnego oświetlenia,
 - promowanie efektywnych energetycznie urządzeń do produkcji energii takich jak:
 - gazowe i elektryczne pompy ciepła,
 - poprawy systemu transportowego, aby stał się bardziej sprawny, a przez to mniej emisyjny,
 - wyprowadzenia ruchu tranzytowego z miasta Żmigród,
 - rozwoju systemu komunikacji publicznej, aby stał się alternatywą dla indywidualnego wykorzystania samochodów,
 - stworzenie systemu ścieżek rowerowych umożliwiających zastąpienie dotychczasowych środków transportu na rowery,
 - ograniczenia emisji z zakładów przemysłowych przez:
 - podniesienie efektywności wykorzystania energii w budynkach i procesach produkcyjnych,
 - zmniejszenia emisji zanieczyszczeń, wykorzystania korzystniejszych źródeł energii, w tym odnawialnych.
3. Uruchomienia działań informacyjnych o aktach prawnych oraz o dostępnych źródłach finansowania poprawy efektywności.
4. Monitoringu mechanizmów finansowych, dotacji, preferencyjnych kredytów i zamieszczania informacji o nich w środkach masowego przekazu.

Opracowanie i wprowadzenie tylko programu poprawy efektywności energetycznej źródeł ciepła pozwoli osiągnąć wyznaczony na 2020 rok cel w tym zakresie. Wprowadzenie wysokosprawnych źródeł energii może wiązać się ze wzrostem kosztów ciepła. Działania te należy łączyć z kompleksową, a nawet głęboką termomodernizacją i rewitalizacją.

1.4. Ocena efektów rewitalizacji prowadzonej w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Żmigród na lata 2007 – 2013

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Żmigród na lata 2007-2013 został przyjęty Uchwałą Nr XLII/326/10 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 10 listopada 2010 roku.

Na podstawie przyjętego LPR utworzono partnerstwo w celu wspólnego aplikowania o środki z Regionalnego Programu Operacyjnego w ramach działania 9.2 RPO WD 2007-2013 „Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie mieszkalnictwa w miastach poniżej 10 tysięcy mieszkańców” na realizację przedsięwzięć przyjętych w Planie. Projekt realizowany był przez lidera – Gminę Żmigród oraz przez następujących partnerów:

- Spółdzielnię Mieszkaniową w Żmigrodzie,
- Wspólnotę Mieszkaniową ul. 23 stycznia 1 w Żmigrodzie,
- Wspólnotę Mieszkaniową pl. Wojska Polskiego 11 w Żmigrodzie,
- Wspólnotę Mieszkaniową ul. Kolejowa 13, 13a w Żmigrodzie,
- Wspólnotę Mieszkaniową ul. Rybacka 13-15, ul. Wiejska 2, 4 w Żmigrodzie.

Przedmiotem projektu „Rewitalizacja miasta Żmigród” była renowacja 14 wielorodzinnych budynków mieszkalnych położonych na terenie Żmigrodu. Zakres prac objął przeprowadzenie modernizacji i częściowych remontów następujących budynków:

- 1) Budynek przy Pl. Wojska Polskiego 19,
- 2) Budynek przy ul. Spółdzielczej 3,
- 3) Budynek przy ul. PKWN 7,
- 4) Budynek przy ul. PKWN 18
- 5) Budynek przy ul. Mickiewicza 11,
- 6) Budynek przy ul. Wiejskiej 3,
- 7) Budynek przy ul. Wrocławskiej 33,

- 8) Budynek przy pl. Wojska Polskiego 11-12 i ul. PKWN 1,
- 9) Budynek przy ul. Rybackiej 15,
- 10) Budynek przy ul. Rybackiej 13,
- 11) Budynek przy ul. Kolejowej 13,
- 12) Budynek przy ul.23 Stycznia 1,
- 13) Budynek przy ul. 23 Stycznia 17-23,
- 14) Budynek przy ul. 23 Stycznia 11-15.

Zgodnie z podpisaną w dniu 13.02.2012 r. umową o dofinansowanie całkowita wartość projektu wynosiła 1 339 010,28 zł, z czego wkład Unii Europejskiej to 623 479,09 zł.

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej miasta Żmigród opracowana na podstawie LPR pozwoliła zidentyfikować główne problemy występujące w sferze zagospodarowania przestrzennego, gospodarczej i społecznej oraz wskazała na obszar dotknięty szczególnie wysokim poziomem nasilenia zjawisk negatywnych. Na podstawie rozpoznanych problemów obszar miasta poddano analizie wskaźnikowej, co pozwoliło na wyodrębnienie terenu przewidzianego do rewitalizacji. W wyniku analizy stwierdzono, że głównymi przyczynami dysfunkcji społecznych i gospodarczych miasta są: wysoka stopa długotrwałego bezrobocia, wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia oraz niski poziom zasobu mieszkaniowego. Identyfikacja tych problemów pozwoliła określić podstawowe cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Żmigród na lata 2007-2013:

- poprawa warunków życia mieszkańców miasta,
- wyeksponowanie krajobrazu i dziedzictwa kulturowego miasta, w tym przywrócenie wyglądu historycznego budynkom mieszkalnym,
- wzrost potencjału rozwojowego miasta poprzez wykorzystanie jego walorów historycznych.

Dzięki skutecznej realizacji projektu należy stwierdzić, że założone cele zostały osiągnięte niemal w całości.

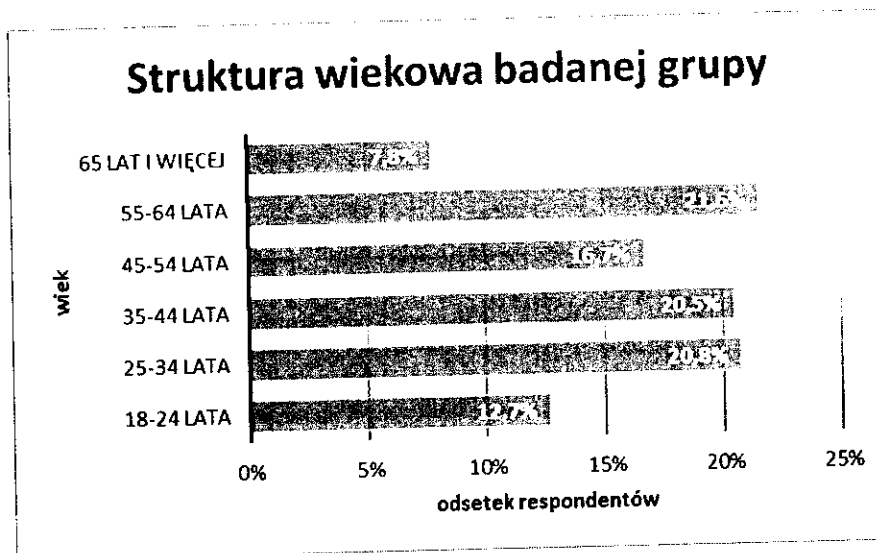
2. DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH ORAZ SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

2.1. Gmina w ocenie jej mieszkańców - Raport o stanie Gminy Żmigród (2015)

Podczas prac nad przygotowaniem „Strategii Rozwoju Gminy Żmigród na lata 2015-2020” opracowany został „Raport o stanie Gminy Żmigród (2015)”. W raporcie możemy zobaczyć, jak widzą swoją gminę jej mieszkańcy.

Badanie przeprowadzono na próbie 374 dorosłych mieszkańców gminy. Aby zapewnić reprezentatywność, próbę dobrano kwotowo z uwzględnieniem płci i miejsca zamieszkania respondentów (miasto Żmigród i 41 sołectw na terenie gminy). Przebadano wyłącznie osoby dorosłe, w tym 190 kobiet i 184 mężczyzn. Strukturę wiekową badanej grupy przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 1. Struktura wiekowa

Źródło: opracowanie własne.

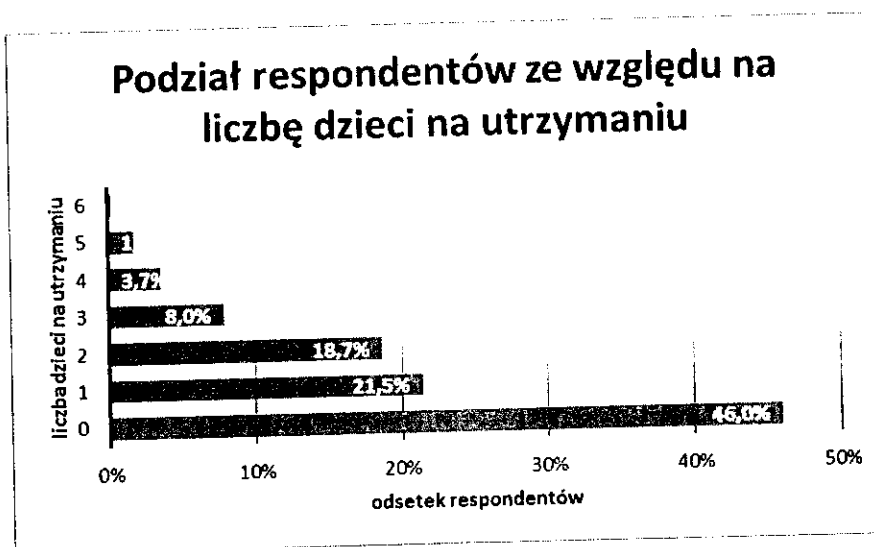
Wśród badanych najliczniejszą grupę (112 osób, czyli prawie 1/3) stanowiły osoby z wykształceniem zawodowym. Swoją edukację na szkole podstawowej lub gimnazjum zakończyło łącznie 29 ankietowanych, czyli 8,1%. Wykształceniem co najmniej średnim legitymowało się przeszło 60% ankietowanych (219 osób), a co czwarty badany (90 osób)

miał wykształcenie wyższe. Wśród ankietowanych zdecydowanie przeważały osoby pozostające w związkach małżeńskich; było ich 238, czyli niemal 2/3 ogółu. Z kolei 85 osób, zatem prawie 1/4, określiło się jako wolne. Niewiele osób, bo zaledwie 14, to jest 3,8%, zadeklarowało się jako żyjące w związkach nieformalnych. W pozostałych kategoriach (wdowa/wdowiec oraz rozwiedziony/rozwiedziona) umiejscowiło się odpowiednio 25 (6,8%) i 8 (2,2%) ankietowanych. Choć łączny odsetek osób wolnych, rozwiedzionych i owdowiałych wynosi 32%, to jedynie 22 ankietowanych (6%), prowadzi jednoosobowe gospodarstwa domowe. Reszta – aż 94% – żyje w gospodarstwach wieloosobowych. Są to najczęściej gospodarstwa 4-osobowe (85 wskazań), a następnie 2- i 3-osobowe (po 72 wskazania). Nie brakuje też gospodarstw większych, 5-osobowych (57) i 6-osobowych (33). W gospodarstwach 7-osobowych lub liczniejszych żyje już tylko 26 respondentów, czyli 1 na 14.

Pomimo że prawie wszyscy badani żyją w wieloosobowych gospodarstwach domowych, prawie połowa nie ma dzieci na utrzymaniu. Mniej więcej co piąty ankietowany utrzymuje jedno dziecko (70 osób) lub dwoje (61 osób), troje dzieci utrzymuje mniej niż co dziesiąty (26 osób). Większa liczba dzieci stanowi rzadkość. Omówione dane w ujęciu procentowym przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 2. Wykres podziału respondentów ze względu na liczbę dzieci na utrzymaniu

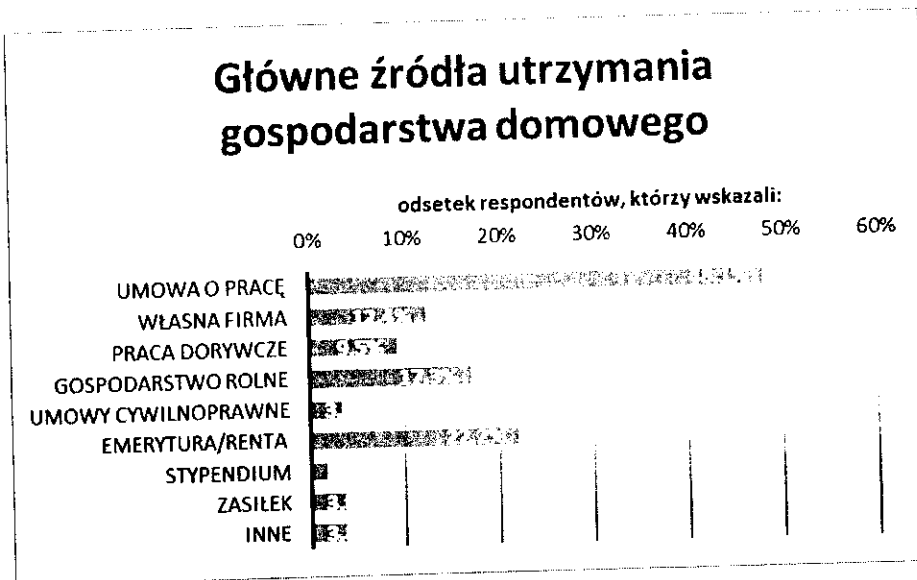

Źródło: opracowanie własne.

W świetle badań dominującym sposobem utrzymania pozostaje dla mieszkańców gminy praca najemna, przeważnie wykonywana na podstawie umowy o pracę. Proszeni o wskazanie głównych źródeł utrzymania w gospodarstwie domowym, badani deklarowali najczęściej właśnie umowę o pracę – odpowiedziała tak prawie połowa respondentów. Ponad 1/5 badanych wskazała rentę lub emeryturę, nieco mniej gospodarstwo rolne. Tylko 12,4% wymieniło wśród głównych źródeł dochodu własną firmę. Ponadto co dziesiąty badany wskazał prace dorywcze. Umowy zlecenia lub umowy o dzieło, stypendia i zasiłki stanowią główne źródło utrzymania dla kilku lub kilkunastu ankietowanych. Szczegółowe dane zawiera wykres poniżej.

Wykres nr 3. Główne źródło utrzymania gospodarstwa domowego

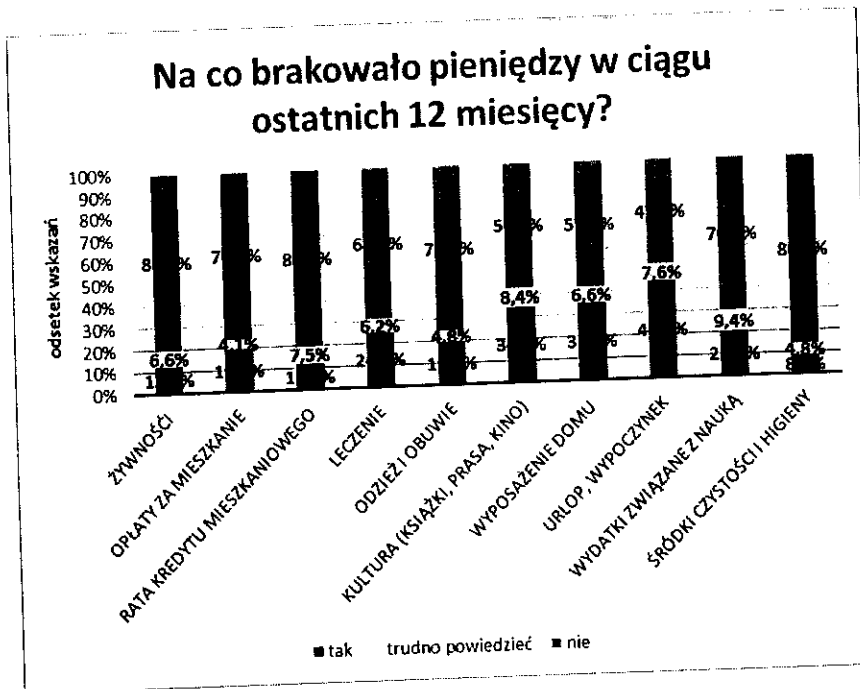
Źródło: opracowanie własne.

Swoją sytuację ekonomiczną mieszkańcy gminy oceniają dość dobrze. Niemal połowa badanych oceniła swoją sytuację ekonomiczną jako dobrą lub bardzo dobrą, prawie 40% jako średnią, a tylko 13% jako złą lub bardzo złą. Ten pozytywny obraz wydaje się jednak w znacznym stopniu wynikać z dość niskich aspiracji badanych. Jako „średniacy” oceniali się bowiem ci, którym w ostatnim roku nie zawsze starczało na wypoczynek, wyposażenie domu, uczestnictwo w kulturze, a nawet na ubrania, opłaty za mieszkanie i wydatki związane z nauką. Deklarującym złą lub bardzo złą sytuację finansową brakowało niekiedy na

podstawowe potrzeby, jak żywność czy środki czystości i higieny osobistej. Szczegółowe dane zawiera poniższy wykres.

Wykres nr 4. Na co brakowało pieniędzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy

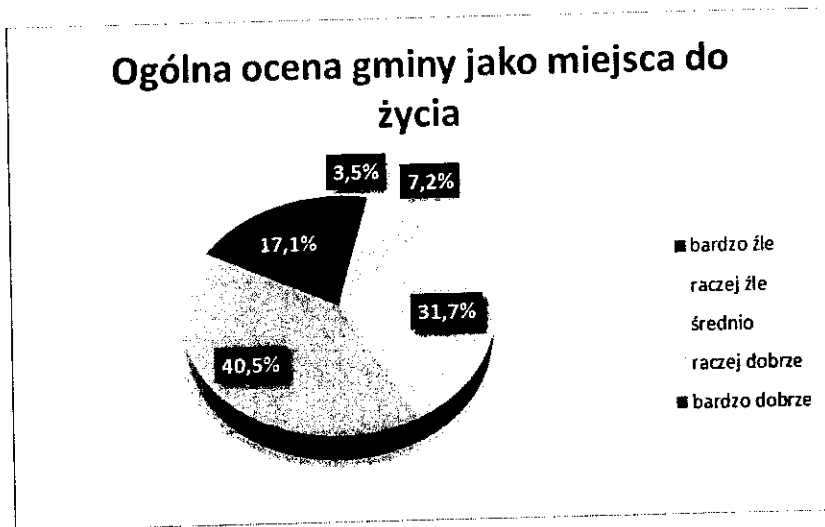

Źródło: opracowanie własne.

Większość badanych pozytywnie ocenia gminę jako miejsce do życia. Około 1/3 ocenia gminę średnio. Niezadowolenie deklaruje tylko co dziesiąty. Najbardziej zadowoleni są przy tym najstarsi i najmłodsi spośród dorosłych mieszkańców gminy. Osoby w średnim wieku deklarują mniejsze zadowolenie.

Wykres nr 5. Ogólna ocena gminy jako miejsca do życia.

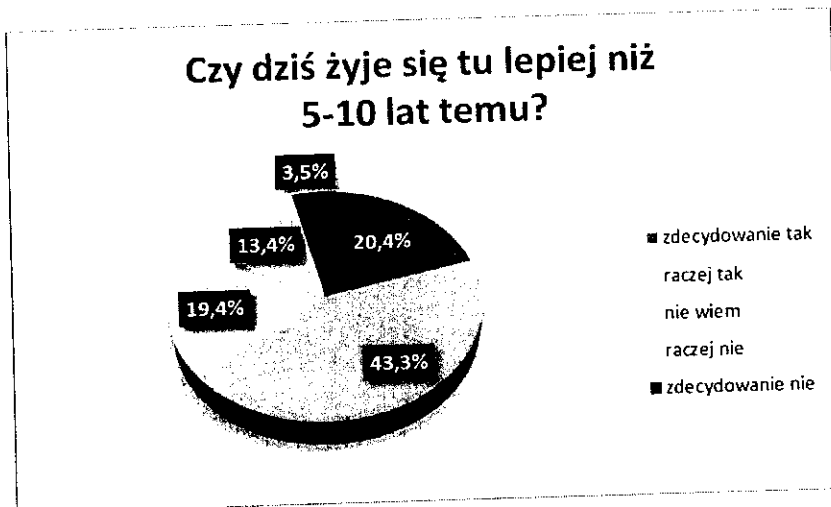

Źródło: opracowanie własne.

Ponad połowa mieszkańców gminy nie wyprowadziłaby się ze swojej miejscowości, nawet gdyby miała taką możliwość: 1/5 zdecydowanie nie, a 1/3 raczej nie. Jednak prawie co czwarty wyprowadziłby się: 8,1% ogółu zdecydowanie, a 15,3% raczej tak. Co piąty nie wie. Wyniki te pokrywają się niemal z rozkładem odpowiedzi na pytanie, „Czy dziś żyje się tu lepiej niż przed 5-10 laty”. Przeszło 60% ankietowanych twierdzi, że tak: 1/5 że zdecydowanie tak, a ponad 40% że raczej tak. Odpowiedzi negatywne wybrało łącznie 16,9% ankietowanych, „nie wiem” co piąty.

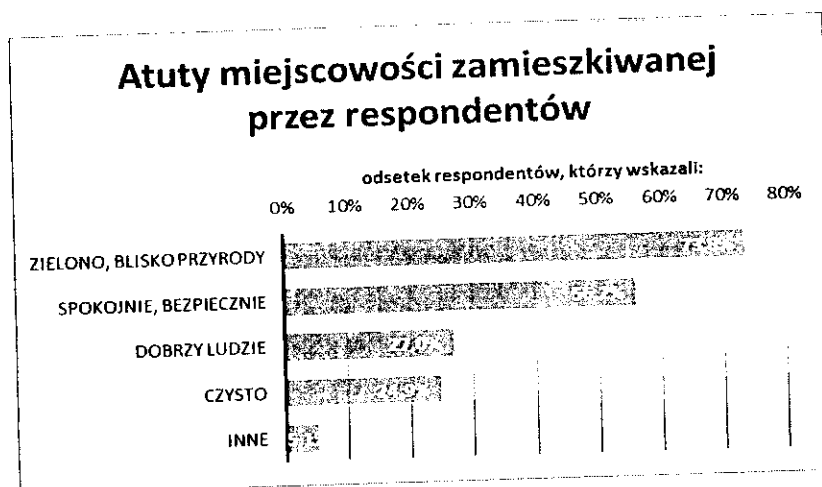
Wykres nr 6. Czy dziś żyje się tu lepiej niż 5-10 lat temu?

Źródło: opracowanie własne.

Wśród atutów zamieszkiwanej przez siebie miejscowości badani najczęściej wskazywali bliskość przyrody; odpowiedź tę wybrało prawie 3/4 respondentów. Ponad połowa doceniła spokój i bezpieczeństwo. Po 1/4 wybrało odpowiedzi „dobrzy ludzie” oraz „czysto”. Trudność sprawiło natomiast respondentom wskazanie innych walorów poza przewidzianymi w kwestionariuszu. W kategorii inne pojawiły się np. bliskość Wrocławia i dobre połączenie z nim, szkoły w miejscu zamieszkania, ośrodek zdrowia, boisko „Orliki”. Dokładne dane przedstawia wykres poniżej.

Wykres nr 7. Atuty miejscowości zamieszkiwanej przez respondentów

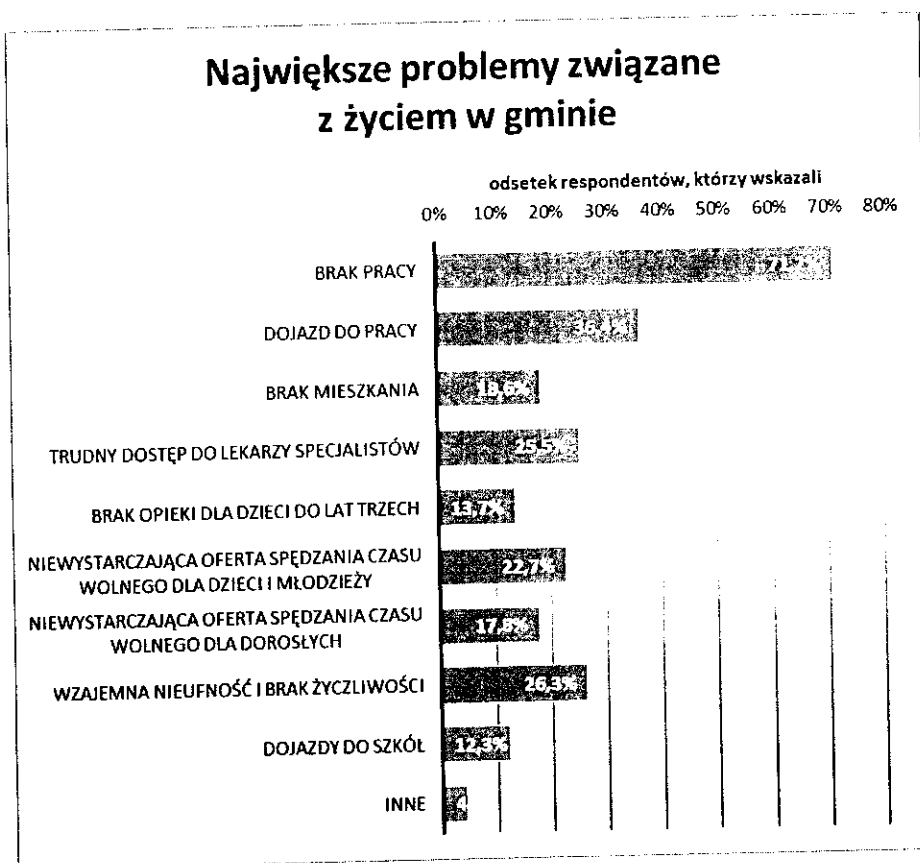

Źródło: opracowanie własne.

Za największy problem w gminie respondenci uznali zdecydowanie brak pracy (tę odpowiedź wybrało przeszło 70% badanych) oraz trudności związane z dojazdem do pracy (ponad 35% badanych). Więcej niż 20% badanych wśród największych bolączek w gminie wskazało ponadto: wzajemną nieufność i brak życzliwości, trudny dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz niedostateczną ofertę spędzania czasu wolnego skierowaną do dzieci i młodzieży.

Wykres nr 8. Największe problemy związane z życiem w gminie.

Źródło: opracowanie własne.

Proszeni o wskazanie, czego najbardziej brakuje młodzieży na terenie gminy, badani najczęściej wybierali:

- ścieżki rowerowe (48,1% respondentów),

- połączenia autobusowe (45,4%),
- miejsca spotkań, świetlice, kluby (35%),
- obiekty sportowo rekreacyjne (29,2%).

Respondenci, którzy wybrali odpowiedź „inne”, wymienili głównie: świetlicę (postulowano budowę nowej, łatwiejszy dostępu do istniejącej, zatrudnienie opiekuna/animatora w świetlicy), rozrywkę (dyskoteki, imprezy kulturalne, kino) oraz obiekty sportowe (boisko „Orliki”, kryty basen).

Kolejny wykres prezentuje średnie ocen (w skali od 1 do 6) wystawionych przez badanych wybranym determinantom jakości życia w gminie. Powyżej szkolnej czwórki oceniono:

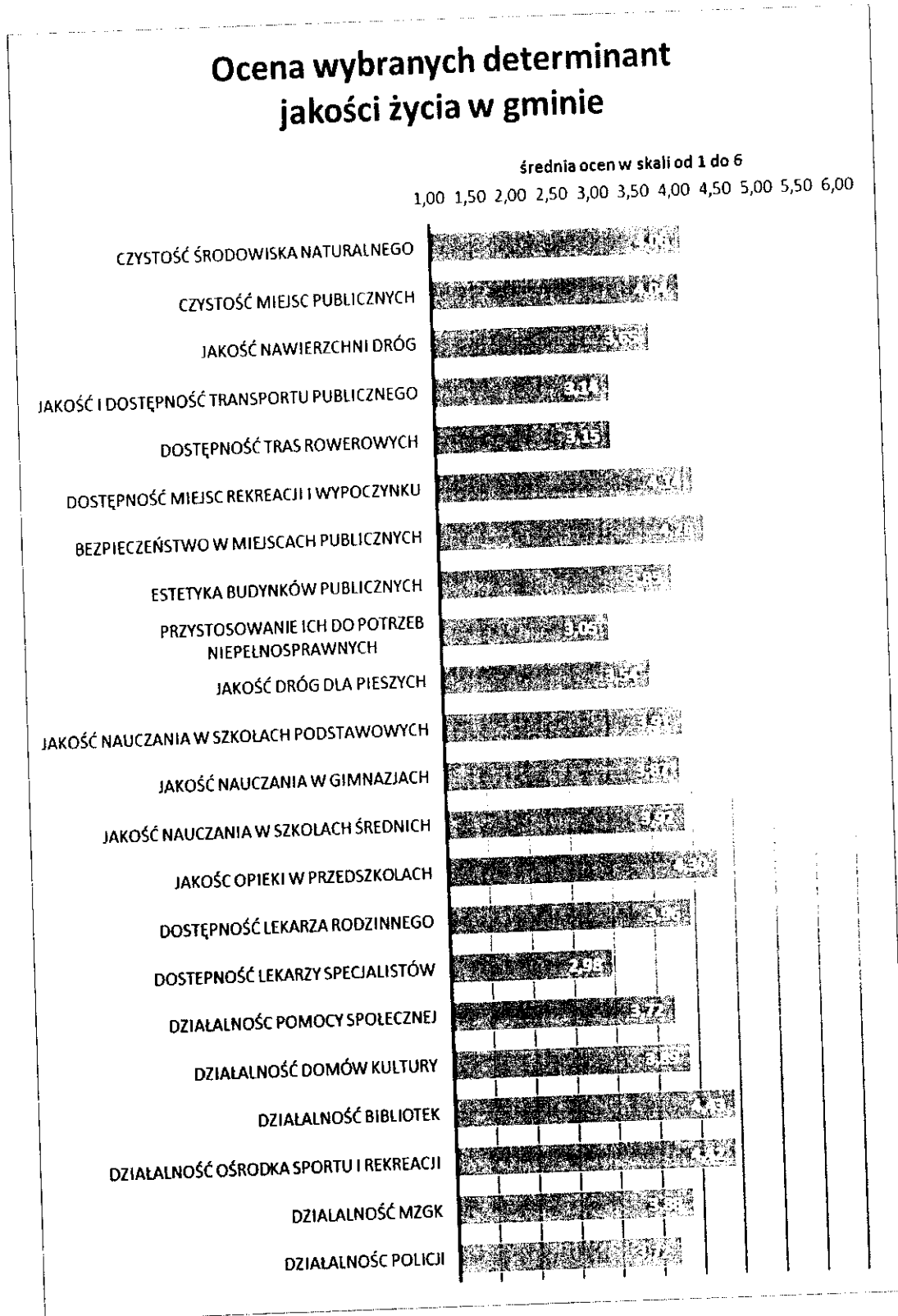
- działalność bibliotek (4,43),
- działalność ośrodka sportu i rekreacji (4,42),
- jakość opieki w przedszkolach (4,30),
- bezpieczeństwo w miejscach publicznych (4,26),
- dostępność miejsc rekreacji i wypoczynku (4,14),
- czystość środowiska naturalnego (4,06),
- czystość miejsc publicznych (4,04).

Najniższe noty respondenci wystawili natomiast za:

- dostępność tras rowerowych (3,15),
- jakość i dostępność transportu publicznego (3,14),
- przystosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych (3,05),
- dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej (2,98).

Wykres nr 9. Ocena wybranych determinant jakości życia w gminie

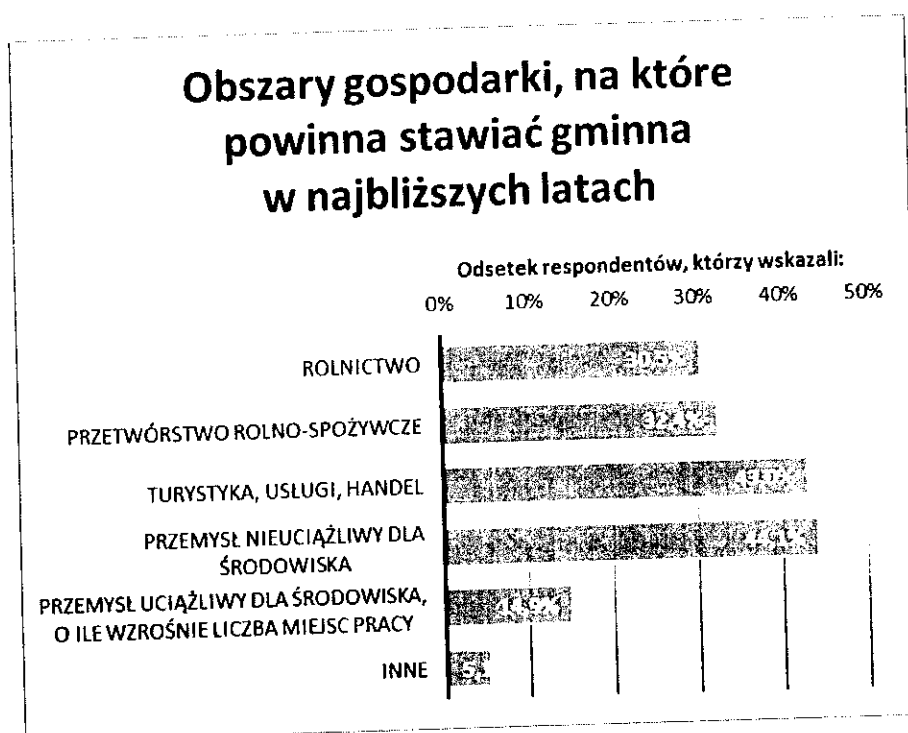

Źródło: opracowanie własne.

Proszeni o wskazanie priorytetowych dla gminy obszarów gospodarki w najbliższych latach, badani dali pierwszeństwo przemysłowi nieuciążliwemu dla środowiska (44,1%) oraz turystyce, usługom i handlowi (43%). Wyraźnie mniejszym poparciem cieszy się przetwórstwo rolno spożywcze (wybrało je 32,4% badanych) oraz rolnictwo (30,5%). Jedynie 14,9% ankietowanych popiera rozwój przemysłu uciążliwego dla środowiska na terenie gminy, nawet jeżeli miałyby to przynieść poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Wykres nr 10. Obszary gospodarki, na które powinna stawiać gmina w najbliższych latach

Źródło: opracowanie własne.

Dokładniejsza analiza uzyskanych danych pozwala dostrzec związek pomiędzy wiekiem respondentów, a preferowanymi kierunkami rozwoju gminy; młodszy preferują turystykę, usługi i handel, starsi natomiast przemysł nieuciążliwy dla środowiska. W grupie najmłodszych (18-24 lata) stawianie w najbliższych latach na turystykę, usługi i handel wybiera przeszło połowa badanych. Wraz z wiekiem respondentów systematycznie spada poparcie dla wiązania przyszłości gminy z tymi obszarami gospodarki. Wśród najstarszych (powyżej 64 roku życia) wybór taki aprobuje zaledwie co czwarty. Nieco słabszą tendencję da

się zauważyć w odniesieniu do rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego. Tu wraz z wiekiem rośnie poparcie dla stawiania na te dziedziny.

Warto też zauważyć, że przyzwolenie na rozwój przemysłu uciążliwego dla środowiska, o ile przyczyni się to do zwiększenia liczby miejsc pracy, jest wyraźnie większe wśród badanych przed 25 rokiem życia niż w pozostałych grupach wiekowych.

Mieszkańcy wskazali obszary problemowe, które zdaniem respondentów wymagają interwencji. Za największy problem uznano słabe perspektywy dla młodych. W toku dyskusji podczas prac warsztatowych z mieszkańcami nad najdotkliwymi problemami z punktu widzenia rozwoju gminy oraz poprawy życia jej mieszkańców uznano jednak za sprawę najistotniejszą kwestię perspektyw rozwoju ludzi młodych, w tym przede wszystkim ich możliwości realizowania się w sferze zawodowej. Myśląc tu zarówno o dostępie do godnej pracy nakładczej oraz o wspieraniu ich kompetencji do bycia aktywnymi przedsiębiorcami. Wyjazdy młodych do dużych miast oraz poza granice kraju uzasadnia konieczność zdobycia wykształcenia, wiedzy i doświadczenia. System instytucji lokalnych powinien natomiast zachęcać ludzi do powrotu i dawać możliwości oraz szanse życia w wymiarze rodzinnym i zawodowym. Kolejnym mocno dyskutowanym tematem, który należy uwzględnić w planowaniu strategicznym to starzenie się społeczności lokalnej. Działania, które mają sprostać temu wyzwaniu, powinny być wielotorowe i uwzględniać kwestie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i ekonomicznemu (w tym aktywizacja społeczna, integracja ze środowiskiem lokalnymi i międzypokoleniowa, dbanie o zachowanie tradycji i dziedzictwa starszych mieszkańców gminy). Działania te powinny również dawać możliwości opieki medycznej oraz usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych na wysokim poziomie, oraz dbać o to, aby osoby starsze były pełnoprawnymi członkami społeczności lokalnej. Tabela prezentuje wszystkie kwestie, które wskazano jako istotne problemy.

Tabela nr 1. Istotne obszary dla rozwoju miasta i gminy Żmigród

ISTOTNE OBSZARY DLA ROZWOJU MIASTA I GMINY ŻMIGRÓD Z PERSPEKTYWY MIESZKAŃCÓW		
lp.	Obszary/problemowe	Liczba głosów
1.	Słabe perspektywy dla młodych (brak pracy, wyjazdy młodych mieszkańców za granicę i do dużych miast).	48
2.	Gwałtownie starzejące się społeczeństwo. Problemy z opieką nad osobami starszymi (punkt geriatryczny).	14
3.	Wysoki poziom zanieczyszczenia środowiska.	12
4.	Utrudniony dostęp do bezpłatnej opieki medycznej (specjalistycznej, szczególnie na wsi).	9
5.	Niski poziom zintegrowania mieszkańców.	9
6.	Brak chodników, miejsc parkingowych i ścieżek rowerowych (służących do poruszania się po terenie gminy, szczególnie na wsi).	9
7.	Utrudniona komunikacja pomiędzy grupami społecznymi.	7
8.	Dziki wysypiska, zaśmiecona gmina (zgniatacze do PET).	6
9.	Duża liczba osób ubogich i niezaradnych.	5
10.	Duże problemy z ładem przestrzennym (brak spójnej koncepcji).	5
11.	Niewystarczająca liczba miejsc w żłobku.	5
12.	Nieefektywny system komunikacyjny.	3
13.	Niska jakość usług edukacyjnych (szkoły).	2
14.	Niskie zaangażowanie w sprawy społeczne mieszkańców.	1
15.	Niewystarczająca lub nieadekwatna oferta kulturalna.	1
16.	Zajęcia w świetlicach wiejskich (za mało, dostosowanie oferty do potrzeb).	1
17.	Duża skala alkoholizmu i narkomanii.	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów z warsztatów strategicznych.

Raport oraz wnioski, które wypłynęły z badań, stały się podstawą wypracowania celów procesu rewitalizacji. Kolejne konsultacje i spotkania z mieszkańcami potwierdziły zdiagnozowane podczas badań przeprowadzonych w celu opracowania raportu.

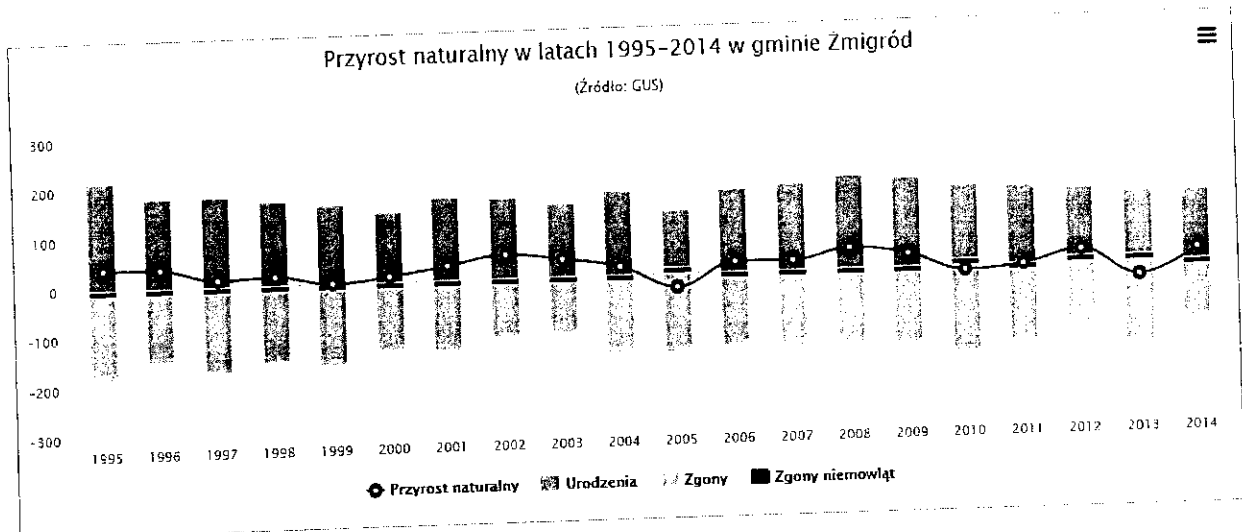
2.2. Diagnoza zjawisk społecznych

Ludność i demografia

Gminę Żmigród zamieszkuje ponad 15 tys. mieszkańców, z czego 50,6% stanowią kobiety, a 49,4% mężczyźni. W latach 2002-2015 liczba mieszkańców zmalała o 1,0%. Średni wiek mieszkańców wynosi 38,8 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa dolnośląskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Gmina Żmigród ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 23. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 1,5 na 1000 mieszkańców gminy Żmigród. W 2014 roku urodziło się 141 dzieci, w tym 48,2% dziewczynek i 51,8% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów, wynosi 1,04 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz nieznacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Wykres nr 11. Przyrost naturalny w latach 1995-2014 w gminie Żmigród.

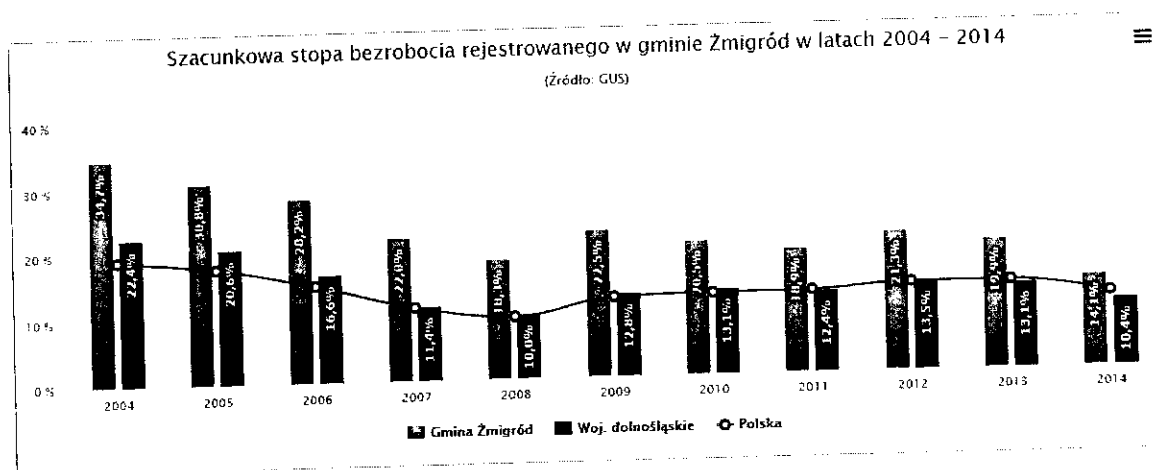
Źródło: www.polskawliczbach.pl.

Bezrobocie

W trakcie badań przeprowadzonych do „Raportu o stanie Gminy Żmigród (2015)” za największy problem w gminie respondenci uznali zdecydowanie brak pracy (tę odpowiedź wybrało przeszło 70% badanych). W gminie Żmigród na 1000 mieszkańców pracuje 116 osób. 52,4% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 47,6% mężczyźni. Bezrobocie w gminie Żmigród wynosiło w 2014 roku 14,1% (17,4% wśród kobiet i 11,2% wśród mężczyzn); w 2014 roku było wyższe niż w województwie dolnośląskim i wyższe niż w kraju.

Wykres nr 12. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie Żmigród w latach 2004-2014 w porównaniu z województwem dolnośląskim i krajem.

Źródło: www.polskawliczbach.pl.

Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Trzebnicy wskazują, że problem bezrobocia dotyka przede wszystkim mieszkańców terenów wiejskich i przede wszystkim osoby powyżej 50 roku życia. Dane przedstawione poniżej pokazują jak rozkłada się stopień bezrobocia z podziałem na ulice miasta oraz na sołectwa; przy wyliczaniu wskaźników zostali wzięci pod uwagę wszyscy mieszkańcy danego obszaru (ulica lub sołectwo).

Tabela nr 2. Wskaźniki bezrobocia na terenie miasta Żmigród na dzień 31 grudnia 2015 r.

1 Maja	122	2	0	0	2	1,64	0,00	0,00	1,64	0,00	1,64
22 Lipca	43	12	5	3	1	2,33	11,63	6,98	2,33	6,98	2,33
23 Stycznia	335	1	0	1	0	0,00	0,00	0,30	0,00	0,30	0,00
Andrzeja Kmicica	43	0	0	0	0	0,00	0,00	1,59	0,00	1,59	0,00
Bolesława Prusa	63	1	0	1	0	0,00	1,79	0,00	1,79	0,00	1,79
Czereśniowa	56	2	1	0	1	1,79	1,69	0,00	1,69	0,00	3,39
Dębowa	59	3	1	0	2	3,39	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jaśminowa	0	0	0	0	0	0,00	1,86	0,47	0,23	0,47	0,23
Kolejowa	429	14	8	2	1	0,23	1,63	1,63	2,72	1,63	2,72
Konopnickiej	184	8	3	3	5	2,72	3,23	2,42	2,42	2,42	2,42
Kościelna	124	9	4	3	3	2,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kościuszki	73	2	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Krasickiego	21	0	0	0	0	0,00	0,77	0,00	0,77	0,00	0,77
Krótka	130	4	1	0	1	0,77	1,74	0,00	0,87	1,74	0,87
Kwiatowa	115	3	2	0	1	0,87	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lawendowa	0	0	0	0	0	0,00	1,56	0,63	0,47	1,56	0,47
Lipowa	639	23	10	4	3	0,47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Podbieliły	4	0	0	0	0	0,00	2,79	0,56	0,56	2,79	0,56
Mickiewicza	179	7	5	1	1	0,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Miłosza Czesława	9	0	0	0	0	0,00	1,85	0,00	1,85	0,00	1,85
Morełowa	54	1	1	0	1	1,85	0,00	0,00	1,85	0,00	1,85

Obornicka	48	1	0	0	0	1	2,08	0,00	0,00	2,08
Ogrodowa	45	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Onufrego Zagłoby	6	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Orzeszkowej Elizy	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Parkowa	2	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
PKWN	291	21	7	1	1	9	3,09	2,41	0,34	3,09
Plac Wojska Polskiego	132	4	2	0	0	9	6,82	1,52	0,00	6,82
Plac Wolności	62	6	4	2	2	2	3,23	6,45	3,23	3,23
Polna	59	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Poprzeczna	45	2	2	1	1	0	0,00	4,44	2,22	0,00
Poziomkowa	167	4	2	0	0	0	0,00	1,20	0,00	0,00
Poznańska	160	6	1	2	2	1	0,63	0,63	1,25	0,63
Przemysłowa	2	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Reymonta	12	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Władysława	455	16	7	3	3	7	1,54	1,54	0,66	1,54
Rybacka	16	1	1	0	0	1	6,25	6,25	0,00	6,25
Rzemieślnicza	508	17	7	2	2	5	0,98	1,38	0,39	0,98
Rzeźnicza	66	2	0	0	0	1	1,52	0,00	0,00	1,52
Sienkiewicza	25	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Słowackiego	31	1	0	1	1	0	0,00	0,00	3,23	0,00
Sportowa	47	2	0	0	0	1	2,13	0,00	0,00	2,13
Spółdzielcza	180	6	4	2	2	1	0,56	2,22	1,11	0,56
Stefana Batorego	34	2	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Szklana	207	12	7	0	0	6	2,90	3,38	0,00	2,90
Szymborskiej	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Wisławy										

Wąska	34	1	1	0	0,00	2,94	0,00	0,00
Wiejska	167	2	1	0	0,00	0,60	0,00	0,00
Wileńska	51	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Willowa	310	22	16	8	1,61	5,16	2,58	1,61
Wrocławska	334	21	10	4	2,40	2,99	1,20	2,40
Zamkowa	257	14	6	0	3,11	2,33	0,00	3,11
Zielona	47	3	1	1	2,13	2,13	2,13	2,13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Trzebnicy.

Tabela nr 3 .Wskaźniki bezrobocia na terenie wiejskim gminy Żmigród na 31 grudnia 2015 r.

Barkowo	603	14	10	2	6	2,32	1,66	0,33	1,00
Borek	224	11	3	3	5	4,91	1,34	1,34	2,23
Borzęcin	448	23	8	5	4	5,13	1,79	1,12	0,89
Bychowo	387	12	5	6	2	3,10	1,29	1,55	0,52
Chodlewo	219	5	2	1	0	2,28	0,91	0,46	0,00
Dębno	192	8	7	0	3	4,17	3,65	0,00	1,56
Dobrostawice	187	7	4	3	2	3,74	2,14	1,60	1,07
Garbce	240	10	5	1	2	4,17	2,08	0,42	0,83
Gatka	179	3	0	0	3	1,68	0,00	0,00	1,68
Grądzik	87	1	0	0	0	1,15	0,00	0,00	0,00
Kanclerzowice	283	22	15	4	6	7,77	5,30	1,41	2,12
Karnice	165	12	7	0	6	7,27	4,24	0,00	3,64
Kaszyce	521	23	17	2	11	4,41	3,26	0,38	2,11
Milickie	151	8	2	2	0	5,30	1,32	1,32	0,00
Kędzie	234	18	10	3	6	7,69	4,27	1,28	2,56
Kliszkowice	925	48	1+6	11	13	5,19	4,76	1,19	1,41
Korzeńsko	94	4	3	0	1	4,26	3,19	0,00	1,06
Książęca Wieś	152	5	2	3	1	3,29	1,32	1,97	0,66
Laskowa	393	23	16	3	5	5,85	4,07	0,76	1,27
Łapczyce	51	3	3	0	3	5,88	5,88	0,00	5,88
Morzęcino	209	5	3	1	2	2,39	1,44	0,48	0,96

Osiek	350	11	6	2	3	3,14	1,71	0,57	0,86
Powidzko	275	6	6	0	2	2,18	2,18	0,00	0,73
Przedkowice	93	2	1	0	0	2,15	1,08	0,00	0,00
Przywsie	133	3	0	1	0	2,26	0,00	0,75	0,00
Radziądz	494	23	7	3	10	4,66	1,42	0,61	2,02
Ruda									
Żmigrodzka	208	9	5	0	4	4,33	2,40	0,00	1,92
Sanie	192	7	3	1	4	3,65	1,56	0,52	2,08
Węglewo	79	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Żmigródek	719	13	5	3	2	1,81	0,70	0,42	0,28

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Trzebnicy.

W sumie w grudniu roku 2015 było zarejestrowanych 597 bezrobotnych. W 20% sołectw w gminie Żmigród stopień bezrobocia we wszystkich badanych kategoriach jest ok. dwukrotnie wyższa niż średnia dla całej gminy. Dodatkowo statystyki dotyczące bezrobocia są zniekształcone ze względu na występowanie bezrobocia utajonego, zwłaszcza na terenach wiejskich. Ten czynnik jest z kolei równoważony poprzez pracę "na czarno", pracę w sektorze rolniczym oraz emigrację zarobkową mieszkańców (nadal zameldowanych na terenie gminy).

Edukacja

Badając sferę społeczną odnośnie bezrobocia oraz wysokości nakładów pomocy społecznej skierowanej do mieszkańców gminy Żmigród należy zbadać także potencjał jaki drzemie w młodych mieszkańcach. Wskaźnikiem takim jest poziom edukacji, który przedstawiony został poprzez wyniki z egzaminu gimnazjalnego.

W gminie funkcjonują dwa gimnazja; jedno w Zespole Szkół Dwujęzycznych w Żmigrodzie (organ prowadzący: Gmina Żmigród), a drugie przy Powiatowym Zespole Szkół im. Jana Pawła II (organ prowadzący: Powiat Trzebnicki), Zespół Szkół Specjalnych oraz pięć szkół podstawowych. Jest jedno przedszkole (przedszkole publiczne). Żadną formą zorganizowanej opieki nie są objęte dzieci poniżej 3 roku życia.

Tabele zamieszczone poniżej prezentują wyniki osiągnięte przez uczniów gimnazjum im. Macieja Rataja (Zespół Szkół Dwujęzycznych) w 2015 r.

Tabela nr 4. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w mieście Żmigród – 2015 r.

1 Maja	1	72,00%	1	94,00%	1	69,00%	1	85,00%	1	73,00%	0	0,00%	0	0,00%
22 Lipca	1	69,00%	1	59,00%	1	41,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	97,00%	1	70,00%
23 Stycznia	1	84,00%	1	63,00%	1	52,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	53,00%	1	35,00%
Andrzejka Kmicica	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Bolesława Prusa	1	66,00%	1	69,00%	1	41,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	60,00%	1	45,00%
Czereśniowa	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Dębowa	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Jaśminowa	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Kolejowa	4	71,75%	4	87,50%	4	65,75%	1	95,00%	1	85,00%	3	79,33%	3	53,00%
Konopnickiej	3	58,33%	3	52,00%	3	47,00%	3	50,33%	3	28,33%	0	0,00%	0	0,00%
Kościelna	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Kościuszki	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Krasickiego	1	84,00%	1	72,00%	1	79,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	68,00%	1	45,00%
Krótka	1	63,00%	1	81,00%	1	83,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	78,00%	1	40,00%
Kwiatowa	1	56,00%	1	50,00%	1	21,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	58,00%	1	18,00%
Lawendowa	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Lipowa	2	61,00%	2	72,00%	2	60,00%	1	50,00%	1	13,00%	1	85,00%	1	65,00%
Longinusa Podbięty	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%

	2	55,00%	2	59,50%	2	55,00%	1	65,00%	0	0,00%	1	85,00%	1	18,00%
Mickiewicza														
Miłosza														
Czesława	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Morełowa	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Obornicka	1	75,00%	1	72,00%	1	69,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	73,00%	1	48,00%
Ogrodowa	1	44,00%	1	59,00%	1	24,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	93,00%	1	83,00%
Onufrego Zagłoby	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Orzeszkowej														
Elizy	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Parkowa	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
PKWN	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Plac Wojska Polskiego	4	56,50%	4	53,75%	4	40,50%	4	54,00%	4	31,00%	0	0,00%	0	0,00%
Plac Wolności	1	50,00%	1	41,00%	1	17,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	35,00%	1	18,00%
Polna	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Poprzeczna	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Poziomkowa	3	60,66%	3	61,66%	3	41,33%	3	71,33%	2	42,50%	0	0,00%	0	0,00%
Poznańska	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Przemysłowa	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Reymonta														
Władysława	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Rybacka	7	55,42%	7	53,85%	7	43,40%	3	42,66%	3	28,66%	4	68,25%	4	46,00%
Rzemieślnicza	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Rzeźnicza	3	46,00%	3	60,66%	3	40,00%	1	35,00%	1	18,00%	2	48,00%	2	23,00%
Sienkiewicza	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Słowackiego	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Sportowa	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%

Spółdzielcza	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Stefana	3	58,33%	3	57,33%	3	39,00%	3	74,33%	3	51,00%	0	0,00%	0	0,00%
Batorego	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Szklana	2	50,00%	2	42,00%	2	27,50%	1	21,00%	1	15,00%	1	58,00%	1	25,00%
Szymborskiej	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Wisławy	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Wąska	2	54,50%	2	68,50%	2	59,00%	1	68,00%	1	33,00%	1	55,00%	1	35,00%
Wiejska	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Wileńska	3	58,33%	3	55,33%	3	43,66%	2	56,50%	2	11,50%	1	75,00%	1	60,00%
Willowa	2	58,00%	2	43,50%	2	29,50%	1	38,00%	1	20,00%	1	48,00%	1	35,00%
Wrocławska	1	66,00%	1	44,00%	1	48,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	43,00%	1	23,00%
Zamkowa	1	53,00%	1	66,00%	1	28,00%	1	75,00%	1	53,00%	0	0,00%	0	0,00%
Zielona	1	53,00%	1	66,00%	1	28,00%	1	75,00%	1	53,00%	0	0,00%	0	0,00%

Źródło: opracowanie własne.

Tabela nr 5. Wyniki egzaminu gimnazjalnego we wioskach gminy Żmigród – 2015 r.

Barkowo	6	44,50%	6	36,83%	6	26,33%	6	41,83%	6	22,83%	0	0,00%	0	0,00%
Borek	3	43,66%	3	44,66%	3	35,66%	0	0,00%	0	0,00%	3	58,66%	3	24,33%
Borzęcin	3	68,33%	3	53,33%	3	40,33%	0	0,00%	0	0,00%	3	66,00%	3	47,00%
Bychowo	3	50,00%	3	57,33%	3	34,33%	0	0,00%	0	0,00%	3	53,00%	3	31,00%
Chodlewo	2	70,00%	2	81,00%	2	76,00%	2	85,00%	2	80,50%	0	0,00%	0	0,00%
Dębno	1	69,00%	1	84,00%	1	52,00%	1	50,00%	1	28,00%	0	0,00%	0	0,00%
Dobrosławice	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Garbce	4	51,50%	4	58,75%	4	38,00%	1	50,00%	1	28,00%	3	60,33%	2	40,00%
Gatka	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Grądzik	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Kancierzowice	3	62,33%	3	55,33%	3	27,66%	3	51,00%	3	34,33%	0	0,00%	0	0,00%
Karnice	1	53,00%	1	47,00%	1	28,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	55,00%	1	23,00%
Kaszyce	6	53,66%	6	57,33%	6	38,50%	6	43,16%	6	24,33%	0	0,00%	0	0,00%
Milickie	1	38,00%	1	28,00%	1	21,00%	1	40,00%	1	8,00%	0	0,00%	0	0,00%
Kędzie	3	56,00%	3	48,33%	3	42,00%	0	0,00%	0	0,00%	3	43,00%	3	19,33%
Kliskowice	11	53,81%	11	57,18%	11	46,81%	11	61,81%	11	39,09%	0	0,00%	0	0,00%
Korzeńsko	1	38,00%	1	31,00%	1	24,00%	1	23,00%	1	5,00%	0	0,00%	0	0,00%
Książęca Wieś	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Laskowa	7	49,71%	7	52,14%	7	27,14%	7	40,71%	7	18,71%	0	0,00%	0	0,00%
Łapczyce	1	78,00%	1	75,00%	1	45,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	88,00%	1	55,00%
Morzęcino														

Nieżgoda	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Osiek	1	63,00%	1	84,00%	1	45,00%	1	73,00%	1	30,00%	0	0,00%	0	0,00%
Powidzko	3	59,30%	3	56,33%	3	39,00%	3	43,66%	3	34,33%	0	0,00%	0	0,00%
Przedkowice	1	78,00%	1	72,00%	1	69,00%	1	40,00%	1	28,00%	0	0,00%	0	0,00%
Przywsie	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Radziądz	6	61,00%	6	57,33%	5	38,50%	6	64,50%	6	41,83%	0	0,00%	0	0,00%
Ruda														
Żmigrodzka	2	47,00%	2	42,00%	2	17,50%	2	48,00%	2	16,50%	0	0,00%	0	0,00%
Sanie	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Węglewo	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Żmigródek	3	63,33%	3	56,66%	3	51,66%	0	0,00%	0	0,00%	3	72,00%	3	38,00%

Źródło: opracowanie własne.

Uczniowie zamieszkujący obszar wiejski osiągnęli zazwyczaj wyniki niższe lub porównywalne do średniej uczniów z miasta Żmigród oraz terenu gminy. Z egzaminów dotyczących przedmiotów języków obcych na poziomie rozszerzonym, uczniowie z terenu miejskiego osiągnęli najwyższe oceny w stosunku do uczniów z terenu wiejskiego, lecz wynik ten jest podparty niższą frekwencją uczniów z obszaru miasta, biorących udział w egzaminach z przedmiotów rozszerzonych. Uczniowie z terenów wiejskich ogółem z wszystkich przedmiotów otrzymali w 50% sołectw wyniki ok 15-25% niższe od średniej gminy.

Aktywność społeczna

Za najprostszy dostępny wskaźnik uczestnictwa w życiu społecznym uznano frekwencję w głosowaniu na wybór inwestycji zgłoszonych do Budżetu Obywatelskiego Miasta Żmigród oraz uczestnictwo w spotkaniach wiejskich dotyczących Funduszu Sołectkiego w 2015 roku. W obu przypadkach mieszkańcy mieli wspólnie zdecydować o tym, na jaki cel na terenie danego sołectwa lub miasta, zostaną wydatkowane wskazane w budżecie gminy środki finansowe. Przyjęto upraszczające założenie, że frekwencja podczas głosowania rozkłada się równomiernie, dzięki czemu możliwe było przyporządkowanie każdej ulicy i wsi frekwencji obwodu, w którego granicach znajdowała się dana jednostka analizy.

Tabela nr 6. Zestawienie liczby osób głosujących w Budżecie Obywatelskim w 2015 r.

22 Lipca	43	1	2,33
23 Stycznia	335	19	5,67
Andrzeja Kmicica	43	7	16,28
Bolesława Prusa	63	0	0,00
Czereśniowa	56	11	19,64
Dębowa	59	0	0,00
Jaśminowa	0	0	0,00
Kolejowa	429	19	4,43
Konopnickiej	184	9	4,89
Kościelna	124	7	5,65
Kościuszki	73	1	1,37
Krasickiego	21	0	0,00
Krótką	130	4	3,08
Kwiatowa	115	19	16,52

Lawendowa	0	0	0,00
Lipowa	639	28	4,38
Longinusa Podbięty	4	1	25,00
Mickiewicza	179	6	3,35
Miłosza Czestawa	9	0	0,00
Morelowa	54	4	7,41
Obornicka	48	0	0,00
Ogrodowa	45	0	0,00
Onufrego Zagłoby	6	0	0,00
Orzeszkowej Elizy	0	0	0,00
Parkowa	2	0	0,00
PKWN	291	4	1,37
Plac Wojska Polskiego	132	7	5,30
Plac Wolności	62	0	0,00
Polna	59	0	0,00
Poprzeczna	45	2	4,44
Poziomkowa	167	4	2,40
Poznańska	160	8	5,00
Przemysłowa	2	0	0,00
Reymonta Władysława	12	0	0,00
Rybacka	455	21	4,62
Rzemieślnicza	16	0	0,00
Rzeźnicza	508	36	7,09
Sienkiewicza	66	0	0,00
Słowackiego	25	1	4,00
Sportowa	31	0	0,00
Spółdzielcza	47	4	8,51
Stefana Batorego	180	7	3,89
Szklana	34	2	5,88
Szkolna	207	8	3,86
Szymborskiej Wisławy	0	0	0,00
Wąska	34	0	0,00
Wiejska	167	0	0,00
Wileńska	51	2	3,92
Willowa	310	6	1,94
Wrocławska	334	11	3,29
Zamkowa	257	19	7,39
Zielona	47	0	0,00

Tabela 7. Zestawienie liczby osób biorących udział w zebraniach dotyczących Funduszu Sołeckiego w 2015 r.

Barkowo	585	23	3,93
Borek	233	20	8,58
Borzęcin	453	34	7,51
Bychowo	385	50	12,99
Chodlewo	213	19	8,92
Dębno	186	20	10,75
Dobrosławice	200	17	8,50
Garbce	227	20	8,81
Gatka	185	21	11,35
Grądzik	86	14	16,28
Kanclerzowice	284	19	6,69
Karnice	160	18	11,25
Kaszyce Milickie	486	16	3,29
Kędzie	148	16	10,81
Kliskowice	231	31	13,42
Korzeńsko	909	27	2,97
Książęca Wieś	87	19	21,84
Laskowa	149	21	14,09
Łapczyce	380	35	9,21
Morzęcino	49	15	30,61
Nieżgoda	202	16	7,92
Osiek	355	23	6,48
Powidzko	296	16	5,41
Przedkowice	145	11	7,59
Przywsie	133	16	12,03
Radziądz	522	21	4,02
Ruda Żmigrodzka	209	23	11,00
Sanie	206	15	7,28
Węglewo	78	30	38,46
Żmigródek	712	19	2,67

Podane dane wskazują, że frekwencja mieszkańców sołectw jest wyższa niż mieszkańców miasta. Niemal dwukrotnie mniejszy współczynnik, obrazujący uczestnictwo mieszkańców miasta Żmigród w stosunków do mieszkańców wsi, może być spowodowany brakiem

Krasickiego			
Krótką			
Kwiatowa			
Lawendowa			
Lipowa		1	2
Longinusa Podbięty			
Mickiewicza		1	1
Miósza Czesława			
Morelowa			1
Obornicka			
Ogrodowa			
Onufrego Zagłoby			
Orzeszkowej Elizy			
Parkowa			1
PKWN			2
Plac Wojska Polskiego			
Plac Wolności			
Polna			2
Poprzeczna			
Poziomkowa			2
Poznańska	2		
Przemysłowa			
Reymonta Władysława			3
Rybacka			
Rzemieślnicza			2
Rzeźnicza			1
Sienkiewicza			
Słowackiego		2	1
Sportowa			
Spółdzielcza			
Stefana Batorego		1	
Szklana		1	1
Szkolna	1	1	2
Szyborskiej Wisławy			
Wąska		1	1
Wiejska			1
Wileńska			1
Willowa			2
Wrocławska		1	2
Zamkowa	1		2
Zielona			

Tabela nr 9 .Liczba założonych „Niebieskich Kart” na terenie wiejskim gminy Żmigród w latach 2013 – 2015.

Barkowo			3	1
Borek	1			
Borzęcin	1		4	1
Bychowo				3
Chodlewo			1	
Dębno			2	2
Dobrosławice	1			
Garbce	1		1	1
Gatka	1		1	
Grądzik				
Kanclerzowice				1
Karnice			2	
Kaszyce Milickie	1		5	
Kędzie	1		1	1
Kliskowice	2			3
Korzeńsko	1		1	5
Książęca Wieś	1			
Laskowa			1	1
Łapczyce				2
Morzęcino				
Nieżgoda				
Osiek	2			1
Powidzko	1			1
Przedkowice				1
Przywsie			1	
Radziądz	2		1	
Ruda Żmigrodzka			1	
Sanie				
Węglewo				
Żmigródek			1	2

Z powyższych danych wynika jednoznacznie, że znaczący wzrost „Niebieskich kart” nastąpił w mieście; w 2013 roku założonych było 5 kart, w 2014 roku – 12, a w 2015 roku – 32 karty.

utożsamiania się z miejscem zamieszkania wskutek braku przekonania o możliwości realnego wpływu na kreowanie przyszłości swojego miejsca zamieszkania oraz na większą integracją mieszkańców wsi niż miasta.

Przestępczość

Kolejnym istotnym problemem natury społecznej, jaki został zdiagnozowany na obszarze rewitalizacji w Żmigrodzie, jest poziom bezpieczeństwa i porządku publicznego. W granicach centrum miasta oraz terenów bezpośrednio przylegających (w całości lub częściowo) znajdują się ulice odznaczające się największą liczbą interwencji policyjnych na terenie całego miasta. W 2012 roku ogółem na terenie gminy Żmigród doszło do 367 przestępstw, w tym najwięcej kryminalnych (253), a najmniej przeciwko życiu i zdrowiu (11). Stwierdzono także przestępstwa przeciwko mieniu (179), drogowe (80) oraz gospodarcze (25). W 2013 roku przestępczość była na podobnym poziomie (ogółem 365 przestępstw), przy czym wzrosła liczba przestępstw kryminalnych (261), a nieznacznie zmalała liczba przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu (8). W 2014 roku w gminie Żmigród miało miejsce 275 przestępstw, w tym 206 kryminalnych, 133 przeciwko mieniu, 45 drogowych, 18 gospodarczych oraz 8 przeciwko życiu i zdrowiu. Widać więc, że przy tendencji zmniejszającej się ilości przestępstw ogólnych, liczba przestępstw gospodarczych pozostaje na tym samym poziomie. Jest to niższy współczynnik przestępczości niż w województwie dolnośląskim i w kraju. Na 1000 mieszkańców w gminie Żmigród przypada 18,58 przestępstw, podczas gdy w województwie dolnośląskim 31,32, a w kraju 22,72.

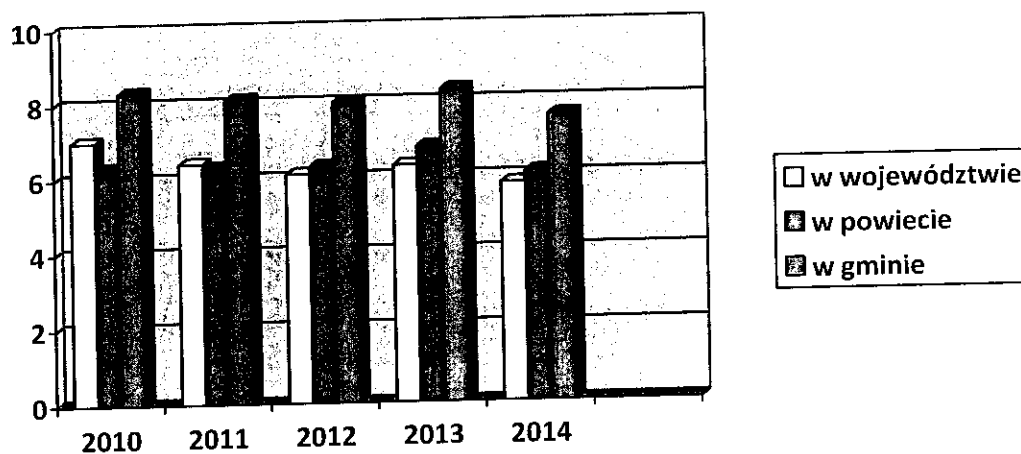
W przypadku terenów wiejskich poziom „Niebieskich kart” jest bardziej stabilny – 16 kart w 2013 roku, 26 kart w 2014 roku i 26 kart w 2015 roku.

Pomoc społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie jest podstawową jednostką organizacyjną wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej; swoim działaniem obejmuje obszar Gminy. Zajmuje się organizowaniem pomocy społecznej w celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Wg danych GUS, odsetek osób w gminie korzystających z pomocy społecznej do ludności ogółem zmniejszył się na przestrzeni lat 2010-2014 z 8,3% w 2010 r. do 7,6% w 2014r., ale nadal jest wyższy od średniej wojewódzkiej (5,8%) i wyższy od średniej powiatowej (6,1%), co zostało przedstawione na wykresie nr 12.

Wykres nr 12. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w latach 2010-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

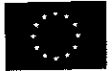
2.3. Diagnoza zjawisk w sferze gospodarczej

Gmina Żmigród jest obszarem o dużym potencjale turystycznym. Położenie w sąsiedztwie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, Stawów Milickich oraz bogactwo zasobów przyrodniczych i zabytków daje możliwości rozwoju na tym obszarze turystyki, a zwłaszcza turystyki o charakterze edukacyjnym i turystyki kwalifikowanej. Duży udział w gospodarce ma także branża rolnicza i przemysł rolniczy. Na terenie wiejskim gminy Żmigród istnieje zewidencjonowanych 1383 gospodarstw rolnych (Tabela nr 10).

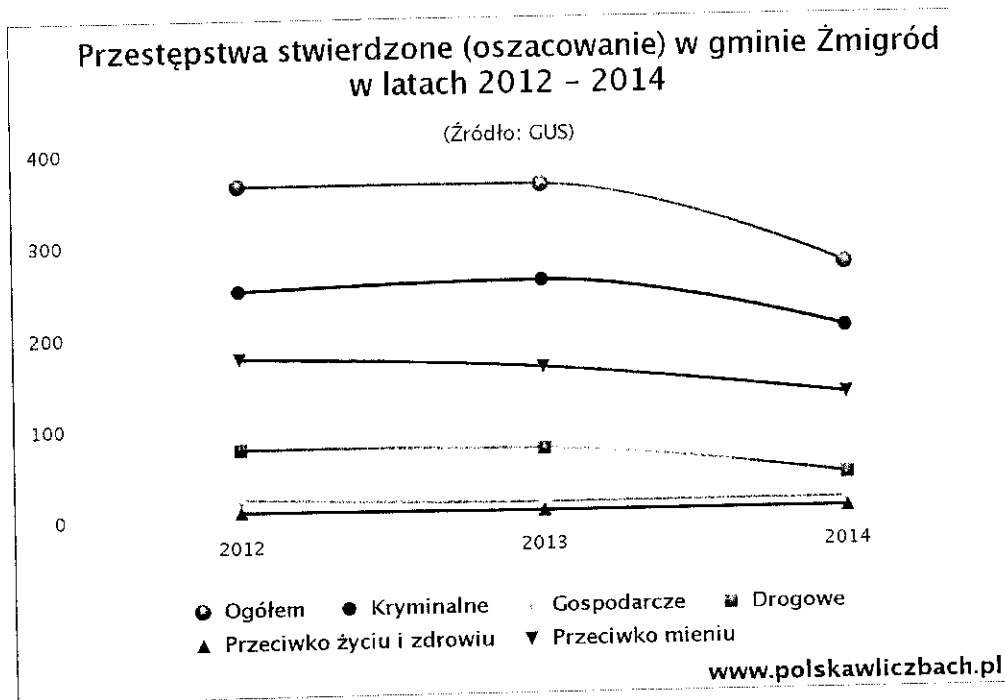
Na terenie Żmigrodu (poza ścisłym centrum) znajduje się Specjalna Strefa Ekonomiczna Małej Przedsiębiorczości (podstrefa **Kamiennogórskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości**), w której działają dwie firmy. Największa koncentracja punktów handlowo-usługowych zlokalizowana jest w okolicach centrum miasta Żmigród, które z przyczyn lokalizacyjnych stanowi zarówno centrum życia obszaru miejskiego, jak i całej gminy, w tym centrum administracyjne oraz kulturalne (swoją siedzibę mają banki, Urząd Miejski w Żmigrodzie, Powiatowy Urząd Pracy filia w Żmigrodzie, instytucja kultury itp.). Budynki, w których mieszczą się lokale funkcjonujące w centrum, są w różnym stanie technicznym (często wymagają remontu), co, mimo potencjału, negatywnie wpływa na rozwój przedsiębiorczości, a przez to całej sfery gospodarczej. W Tabelach nr 11 oraz 12 przedstawiono liczbę podmiotów gospodarczych oraz liczbę zawieszonych podmiotów gospodarczych.

Tabela 10. Liczba gospodarstw rolnych powyżej 1 ha – stan na 31.12.2015r

Barkowo	102
Borek	54
Borzęcin	52
Bychowo	77
Chodlewo	46
Dębno	39
Dobrosławice	40
Garbce	49

Wykres nr 12. Liczba przestępstw w gminie Żmigród w latach 2012-2014.

Źródło: www.polskawliczbach.pl.

Jednym z istotnych problemów mających także wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy jest wzrost liczby zakładanych „Niebieskich Kart”, co przedstawiono w tabelach nr 8 i 9.

Tabela nr 8. Liczba założonych „Niebieskich Kart” w mieście Żmigród w latach 2013 – 2015.

1 Maja				1
22 Lipca				1
23 Stycznia			1	
Andrzeja Kmicica				
Bolesława Prusa				
Czereśniowa				
Dębowa				
Jaśminowa				
Kolejowa		1		1
Konopnickiej				1
Kościelna				1
Kościuszki				

Gatka	76
Grądzik	22
Kanclerzowice	35
Karnice	19
Kaszyce Milickie	25
Kędzie	50
Kliskowice	30
Korzeńsko	56
Książęca Wieś	18
Laskowa	35
Łapczyce	39
Morzęcino	15
Niezgoda	56
Osiek	45
Powidzko	44
Przedkowice	25
Przywsie	19
Radziądz	75
Ruda Żmigrodzka	30
Sanie	43
Węglewo	12
Żmigródek	73

Źródło: opracowanie własne.

Tabela nr 11. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie miasta – stan na 31.12.2015r

Tabela nr 11. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie miasta – stan na 31.12.2015r		
1 Maja	13	0
22 Lipca	4	1
23 Stycznia	9	1
Andrzeja Kmicica	2	0
Bolesława Prusa	3	0
Czereśniowa	3	1
Dębowa	6	1
Jaśminowa	0	0
Kolejowa	19	4
Konopnickiej	11	0
Kościelna	8	0
Kościuszki	20	0
Krasickiego	0	1

Krótką	8	0
Kwiatowa	13	0
Lawendowa	0	0
Lipowa	30	2
Longinusa Podbięty	0	0
Mickiewicza	4	1
Miłosza Czesława	0	0
Morelowa	4	0
Obornicka	4	0
Ogrodowa	0	0
Onufrego Zagłoby	0	0
Orzeszkowej Elizy	0	0
Parkowa	1	0
PKWN	30	7
Plac Wojska Polskiego	2	5
Plac Wolności	2	0
Polna	4	0
Poprzeczna	5	0
Poziomkowa	10	2
Poznańska	17	3
Przemysłowa	5	2
Reymonta Władysława	2	0
Rybacka	13	5
Rzemieślnicza	7	0
Rzeźnicza	12	2
Sienkiewicza	7	0
Słowackiego	6	0
Sportowa	2	0
Spółdzielcza	2	1
Stefana Batorego	9	1
Szklana	5	1
Szkolna	7	2
Szyborskiej Wisławy	0	0
Wąska	3	1
Wiejska	9	1
Wileńska	4	0
Willowa	16	1
Wrocławska	28	2
Zamkowa	19	1
Zielona	2	0

Źródło: opracowanie własne.

Tabela nr 12. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie wiejskim – stan na 31.12.2015r

Barkowo	23	4
Borek	7	5
Borzęcin	20	1
Bychowo	21	0
Chodlewo	6	1
Dębno	6	2
Dobroślawice	1	3
Garbce	9	3
Gatka	7	2
Grądzik	1	2
Kanclerzowice	4	2
Karnice	0	1
Kaszyce Milickie	17	0
Kędzie	9	3
Kliskowice	3	0
Korzeńsko	31	6
Książęca Wieś	3	1
Laskowa	6	1
Łapczyce (Kliskowice Małe)	7	6
Morzęcino	1	0
Niezgoda	13	2
Osiek (Bukołowo, Osiek Mały, Jamnik)	8	2
Powidzko	3	1
Przedkowice	5	0
Przywsie	3	1
Radziądz (Szarlotka, Szarżyna)	24	1
Ruda Żmigrodzka	8	2
Sanie	11	0
Węglewo	4	0
Żmigródek	36	5

Źródło: opracowanie własne.

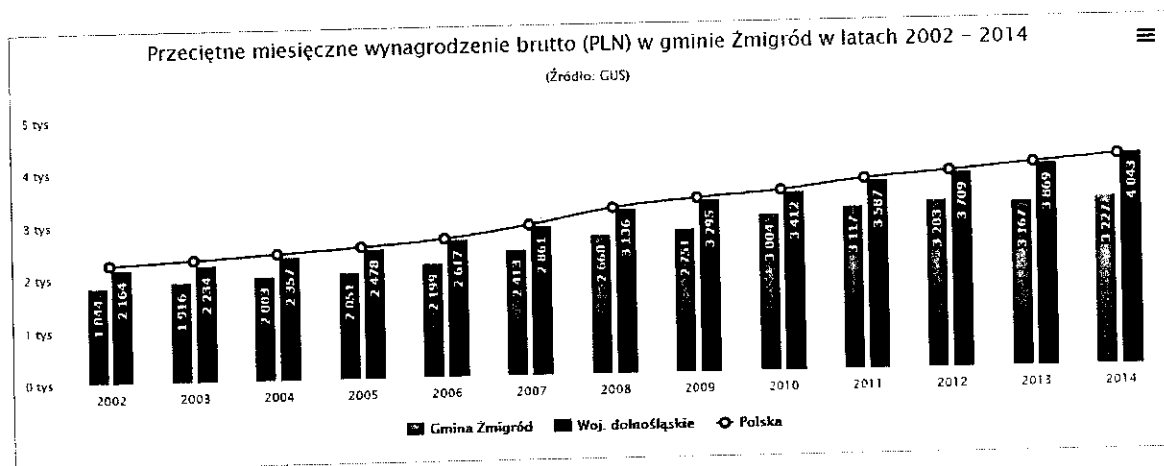
Wskaźnik aktywności gospodarczej (zarejestrowana działalność gospodarcza w stosunku do liczby ludności) mieszkańców gminy Żmigród kształtuje się na poziomie 45,80 podmiotu

gospodarczego przypadającego na 1000 mieszkańców. Zdecydowanie najmniej zarejestrowanych podmiotów gospodarczych działa na terenie wiejskim. Spowodowane jest to rolniczym profilem działalności mieszkańców wsi. Wyższe wskaźniki aktywności gospodarczej w mieście wynikają z umiejscowieniem na tych obszarach dużej ilości punktów handlowych i usługowych.

Jeśli przyjrzymy się kryterium wynagrodzeń, jakie mają żmigrodzianie, gmina nie najlepiej wypada na tle województwa dolnośląskiego i kraju. Mieszkańcy gminy Żmigród zarabiają poniżej przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia krajowego. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wynosi 3.226,50 PLN, co odpowiada 80,60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Wykres nr 13. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mieszkańców gminy Żmigród w latach 2002 – 2014 o odniesieniu do województwa dolnośląskiego i kraju.

Źródło: www.polskawliczbach.pl.

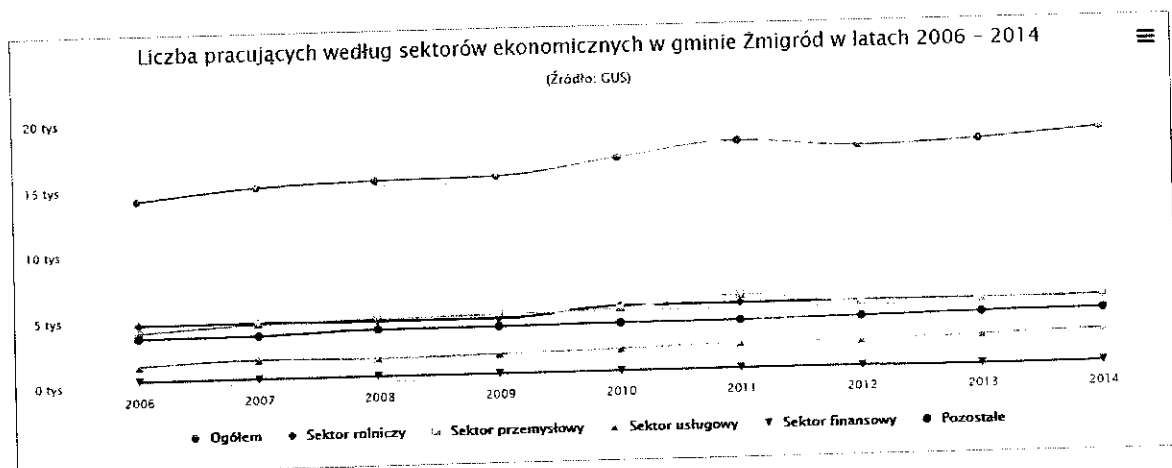
Więcej osób wyjeżdża do pracy poza granice gminy, niż przyjeżdża do pracy z innych gmin. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Żmigród 1 284 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 483 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -801. Liczba osób przyjeżdżających do pracy przypadająca na 1 osobę wyjeżdżającą do pracy wynosi 0,38. Wskaźnik aktywności gospodarczej (zarejestrowana działalność gospodarcza w stosunku do liczby ludności) mieszkańców Gminy Żmigród kształtował się na poziomie 45,80 podmiotu gospodarczego przypadającego na 1000 mieszkańców. Zdecydowanie najmniej zarejestrowanych podmiotów gospodarczych

działa na terenie wiejskim gminy. Spowodowane jest to rolniczym profilem działalności mieszkańców wsi. Wysokie wskaźniki aktywności gospodarczej w mieście wynikają z umiejscowieniem na tych obszarach dużej ilości punktów handlowych i usługowych.

W gminie słabo jest rozwinięty sektor usługowy. 29,0% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Żmigród pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 29,8% w przemyśle i budownictwie, a tylko 15,1% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,6% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Wykres nr 14. Liczba mieszkańców gminy Żmigród pracujących z uwzględnieniem sektorów ekonomicznych w latach 2006 – 2014.

Źródło: www.polskawliczbach.pl.

2.4. Diagnoza zjawisk w sferze środowiskowej

Sfera środowiska naturalnego jest istotnym czynnikiem, który bezpośrednio wpływa na jakość życia mieszkańców. Na terenie gminy występują różne formy ochrony przyrody, które w dużym stopniu determinują kierunki rozwoju regionu. 66% powierzchni gminy (część północna) znajduje się na terenie największego w Polsce Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”. Na terenie gminy występuje Obszar Specjalnej Ochrony „Dolina Baryczy” sieci Natura 2000 (na całym obszarze zidentyfikowano łącznie 64 gatunki ptaków z Załącznika

I Dyrektywy Ptasiej, w tym 37 gatunków lęgowych i 27 gatunków migrujących) oraz Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą” (tzw. ostoja siedliskowa), który pokrywa się z niewielkimi odchyleniami z granicami Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”.

Przed przeprowadzeniem inwestycji i przedsięwzięć mogących negatywnie wpłynąć na gatunki i siedliska chronione w ramach sieci Natura 2000, wymagane jest przeprowadzenie oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.

Na obszarze gminy znajduje się: Rezerwat "Stawy Milickie" - Kompleks Radziądz (o powierzchni 1.046 ha) oraz Kompleks Jamnik (o powierzchni 356 ha), Rezerwat Drzewostanowy - Radziądz (o powierzchni 8 ha) oraz służący zachowaniu naturalnego obszaru bagiennego olszyn w zasięgu rzeki Ługi Rezerwat „Olszyny Niezgodzkie” (o powierzchni 74,28 ha).

Dzisiejszy krajobraz Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” został ukształtowany przez wiele stuleci działalności ludzkiej, w szczególności przez datującą się od średniowiecza gospodarę stawową. Stawy hodowlane położone na terenie gminy Żmigród (w miejscowościach Niezgodza, Radziądz, Ruda Żmigrodzka, Osiek, Jamnik i Sanie) są jednymi z najbardziej wartościowych terenów pod względem ornitologicznym w Europie (obszar został objęty Konwencją Ramsarską i znajduje się na liście akwenów o szczególnym znaczeniu przyrodniczym i kulturowym – Living Likes).

Gmina Żmigród w zakresie działań środowiskowych dysponuje adekwatnymi dokumentami, którymi są:

- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Żmigród,
- Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Żmigród,
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Żmigród,
- Program gospodarowania odpadami.

Formy ochrony obszarowej

Na terenie gminy Żmigród znajdują się obszary chronione, które zajmują 19184 ha tj. 66 % powierzchni gminy, m.in. Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” rozciągający się na obszarze 87000 ha, trzy rezerваты przyrody: „Stawy Milickie”, „Radziądz” i „Olszyny Niezgodzkie”

o łącznej powierzchni 1485 ha. W celu ochrony bardzo wartościowych siedlisk na terenie gminy utworzono obszary ochronne, które istnieją w następujących formach:

- **Park Krajobrazowy "Dolina Baryczy"** rozciągający się na obszarze 8.700 hektarów, utworzony w roku 1996; jeden z najciekawszych i najcenniejszych tego typu w Europie. Park jest największym parkiem krajobrazowym w Polsce.
- **Stawy Milickie** (część rezerwatu) - rezerwat ornitologiczny położony na terenie gminy Żmigród także Milicz. Jest to unikatowy w skali kraju i Europy obszar wodno-błotny. Składa się z 5-ciu kompleksów stawowych, lasów i innych gruntów o łącznej powierzchni 5.324 ha, z czego w gminie Żmigród - 1.402,06 ha. Stawy Milickie znalazły się w programie ONZ Living Lakes, jako jeden z 13 unikalnych obszarów wodnych na świecie. W ostoi gniazdują m.in. kormoran, bąk, bączek, bocian czarny, bocian biały, kania czarna, kania rdzawa, bielik, błotniak stawowy, zielonka, żuraw, rybitwa zwyczajna, rybitwa czarna, zimorodek. Jesienią w ostoi pojawiają się zgrupowania kaczek przekraczające 10 000 ptaków, przebywa tu wtedy także do 10 bielików.
- Rezerwat "Stawy Milickie" - **Kompleks Radziądz** - utworzony w 1973 roku, stanowiący fragment Rezerwatów Milickich. Utworzono go dla ochrony gniazdujących tam rzadkich gatunkach ptactwa wodnego. Powierzchnia kompleksu to 1 046 hektarów. Położony w dolinie rzeki Baryczy kompleks Radziądz liczy 12 stawów rybnych, sześć w części zachodniej i sześć we wschodniej. Na stawach w części zachodniej zachowały się rozległe trzcinowiska, występuje tu również bagnisty ols.
- Rezerwat "Stawy Milickie" - **Kompleks Jamnik** - również utworzony w 1973 roku, zajmuje obszar 356 hektarów. Obejmuje kompleks stawów Jamnik, położony w dolinie rzeki Baryczy, w pobliżu miejscowości Ruda Żmigrodzka. Kompleks Jamnik liczy 4 stawy o pow. od 35 do 129 ha, otoczone przez łąki, pola i lasy. Jest to również obszar intensywnej hodowli karpia.

W istniejących enklawach przeważają bogate siedliska leśne z przeważającym udziałem dębu, jesionu wyniosłego, olszy, różnych gatunków wierzb i innych charakterystycznych dla obszarów podmokłych. Lasy obecnie dość różnią się swym składem od stanu pierwotnego. Dla ich ochrony zorganizowano rezerваты przyrody:

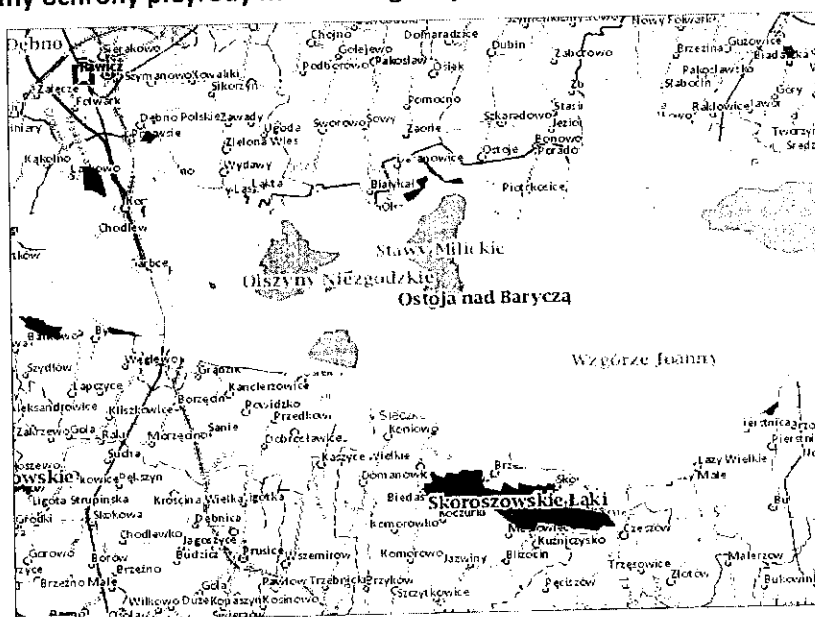
- Rezerwat Drzewostanowy - Radziądz o powierzchni 8 hektarów,
- Rezerwat Drzewostanowy – Żmigródek o powierzchni 6 hektarów,
- Rezerwat Drzewostanowy – Olszyny Niezgodzkie o powierzchni 74,28 hektarów,

chroniące różne typy lasów liściastych o cechach zespołów zbliżonych do naturalnych.

Oprócz wymienionych form utworzono w okolicy Chodlewa użytek ekologiczny obejmujący podmokłe obszary na ujściowym odcinku kanału Kokot.

Mądra polityka miejscowych władz, a przede wszystkim troskliwość mieszkańców świadomych posiadania niezwykłych skarbów przyrody, pozwala mieć nadzieję, że Żmigród jako jedno z ciekawszych miasteczek będzie atrakcją na skalę regionu i nie tylko.

Mapa nr 1. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Żmigród.

Źródło: geoportal.gdos.gov.pl.

Hydrologia

Gmina Żmigród w całości należy do zlewni rzeki Baryczy, która jest największym prawostronnym dopływem górnej i środkowej Odry uchodzącym do niej w km 378+100 na wysokości Głogowa. Na obszarze dorzecza Baryczy w tym na terenie gminy Żmigród znajdują się największe w Polsce kompleksy stawowe. Naturalna jak i sztuczna sieć wód powierzchniowych gminy jest niezwykle gęsta i bogata, w szczególności na wschód i północ

od Żmigrodu, natomiast na obszarze Wysoczyzny jest nieco mniej urozmaicona ale również bogata. Na obszarze pomiędzy rzekami Sąsiecznica, Barycz i Orla występuje gęsta sieć cieków drobniejszych, kanałów i rowów melioracyjnych oraz licznych starorzeczy. Do najważniejszych cieków należy oczywiście Barycz, tworząca oś gminy w kierunku wschód-zachód. Wymienione główne ciek dopełnia gęsty system kanałów i rowów melioracyjnych. Na obszarze gminy wstępuje kilkanaście obiektów małej retencji głównie w postaci różnego rodzaju stawów hodowlanych, co bezpośrednio wiąże się z bogatą siecią hydrograficzną, obszarom tym towarzyszą rozległe użytki rolne zwłaszcza zielone. Dodatkowo projektowany jest zbiornik retencyjny „Jamnik” o powierzchni 155 ha i objętości 2,3 mln m³, który będzie miał również za zadanie ograniczać skutki wezbrań na Baryczy i Sąsiecznicy.

Jakość wód powierzchniowych

Na terenie gminy wiejskiej Żmigród stan wód powierzchniowych, mimo oddawania do użytku kolejnych odcinków kanalizacji sanitarnej, systematycznie się poprawia, ale nadal jest niezadowalający. Niestety nadal choć już rzadziej występują wody pozaklasowe (non). Niewiele jest wód spełniających wymagania jak dla I, II a nawet czasami III klasy czystości. Dotyczy to przede wszystkim skażeń biogenych (zwłaszcza azot azotynowy, rzadziej fosfor). Mimo że na obszarze Dolnego Śląska stwierdza się niskie obciążenie azotem, choć w zlewni Baryczy jest ono stosunkowo wysokie, to zagrożenie fosforem jest znaczne i wymaga zorganizowanych działań. Są to fakty niepokojące, a biorąc pod uwagę założenia dotyczące docelowego stanu czystości wód powierzchniowych, na terenie zlewni gdzie założono czystość wód na poziomie I klasy dla Baryczy, Orli i Sąsiecznicy niedopuszczalne. Z uwagi na charakter rzeki, zasilającej stawy hodowlane i przepływającej przez obszary ochrony przyrodniczej, dąży się, aby wody Baryczy odpowiadały na terenie województwa dolnośląskiego normom I klasy czystości.

W stosunku do lat poprzednich wskaźniki te uległy znacznej poprawie głównie dzięki uruchomieniu biologicznych części oczyszczalni ścieków na obszarach zlewni. Należy dodać, że wszystkie ważniejsze ciek prowadzą wody skażone w/w opisanym stopniu jeszcze powyżej granic gminy, co nie oznacza jednak, że na naszym terenie nie ma źródeł

zanieczyszczeń. Pomimo oddawania kolejnych proekologicznych inwestycji stan wód powierzchniowych nie poprawia się w stopniu oczekiwanym wskazuje to na istnienie innych, bardziej rozproszonych niż obecnie znane ogniska zanieczyszczeń wód powierzchniowych. Takimi źródłami są niewątpliwie tereny wiejskie pozbawione, znacznym stopniu, jakichkolwiek urządzeń sanitarnych (poza siecią wodociągową przyczyniającą się do zwielokrotnienia produkcji ścieków komunalnych), jak i obszary miast pozbawione sieci sanitarnej. Pośrednią przyczyną jest również niski poziom edukacji ekologicznej mieszkańców dorzeczy, co wymaga pomocy finansowej gminy w rozwiązywaniu tego rodzaju problemów.

2.5. Diagnoza zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Gmina Żmigród należy do grupy gmin o charakterze miejsko-wiejskim; jest w tej kategorii jedną z większych gmin województwa dolnośląskiego. Obszar gminy wynosi 292.14 km² i jest zamieszkały przez 15 tys. mieszkańców, co plasuje gminę na 7 miejscu pod względem powierzchni oraz na 22 miejscu pod względem liczby mieszkańców w województwie dolnośląskim, spośród gmin wiejskich i miejsko-wiejskich. Gmina posiada wybitnie rolniczy charakter, składa się z 30 sołectw oraz centralnego ośrodka municypalnego miasta Żmigród, które jest największą i najliczniej zamieszkałą miejscowością gminy, a zarazem siedzibą gminy oraz innych organów władzy samorządowej. W mieście mieszka 43 % ogółu ludności gminy. Miasto pełni funkcje centrum gospodarczo - handlowo – administracyjnego.

Położenie administracyjne

Administracyjnie gmina Żmigród położona jest w województwie dolnośląskim, powiecie trzebnickim. Gmina jest największą terytorialnie w swoim powiecie, zajmuje 28 % obszaru oraz zamieszkuje ją ponad 18% mieszkańców powiatu. Gmina należy do typowych gmin miejsko-wiejskich z wyraźnie wykształconym ośrodkiem stołecznym. Gmina zajmuje północno-zachodnią część powiatu trzebnickiego leżącego w północnej części Dolnego Śląska. Gmina od wschodu graniczy z gminą Milicz i na niewielkim odcinku z gminą Trzebnica, od południa z gminą Prusice, od zachodu z gminą Wińsko i Wąsosz, zaś od północy z gminą Rawicz (województwo wielkopolskie). Granice gminy stanowią północno-zachodnie granice powiatu trzebnickiego.

Gmina leży na północnych krańcach Dolnego Śląska, który jest krainą historyczno-etnograficzną w południowo-zachodniej Polsce, obejmującą ziemie położone po obu stronach środkowej Odry, pomiędzy okolicami Brzegu Opolskiego a Nysą Łużycką. Dolny Śląsk wchodzi w obręb regionów fizyczno-geograficznych: Sudetów, Niziny Śląskiej, Nizin Śląsko-Łużyckich, Wału Trzebnickiego, Obniżenia Milicko-Głogowskiego, Wzniesień Zielonogórskich.

Formy użytkowania terenów

Powierzchnia geodezyjna gminy wynosi 29214 ha. Przeważają grunty rolne 67,0%; znaczny jest też udział gruntów leśnych oraz wód stojących i płynących. Kierunki użytkowania gruntów w Żmigrodzie szczegółowo przedstawia tabela.

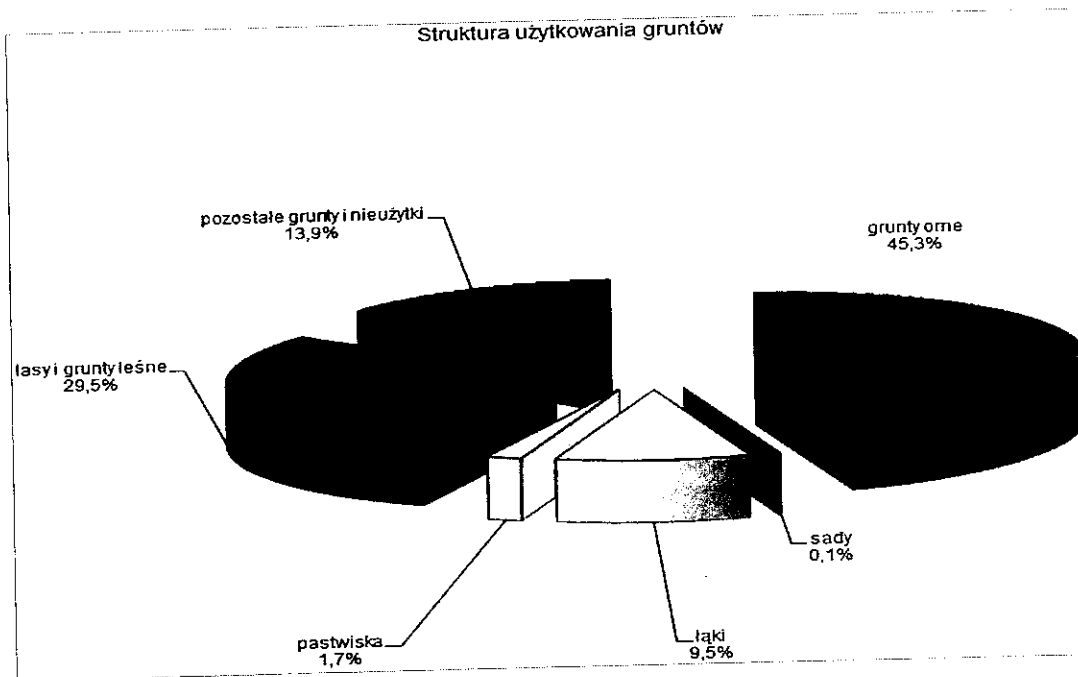
Tabela nr 13. Użytkowanie gruntów według granic administracyjnych (ogółem)

Województwo	19994776	105934	871913	7149	119986	55885	586794	353048
Powiat Trzebnica	102555	57768	48886	1457	5982	1443	26533	18254
Gmina Żmigród	29214	16525	13242	20	2764	499	8628	4061

Źródło: opracowanie własne.

Wykres nr 15. Struktura użytkowania gruntów w gminie Żmigród.

Źródło: opracowanie własne.

Żmigród charakteryzuje się nieznacznym udziałem terenów zainwestowanych w ogólnej powierzchni gminy. Grunty zabudowane, zurbanizowane i nieużytki stanowią 10% powierzchni. Do najbardziej zainwestowanych jednostek należą miejscowości: Żmigród, Garbce, Korzeńsko, Żmigrodek. Miejscowości te należą również do najgęściej zaludnionych z większą ilością usług i drobną wytwórczością. Tereny wytwórcze koncentrują się więc głównie wokół centralnego ośrodka regionu miasta Żmigrodu.

W strukturze użytkowania terenów stosunkowo znaczącą pozycję zajmują tereny komunikacyjne – około 1,32% - głównie ze względu na tereny kolejowe, z rozbudowanym szlakiem kolejowym, a także tereny dróg (w tym głównie drogi krajowej nr 5).

Większość terenów niezainwestowanych koncentruje się na obszarach niemal wszystkich miejscowości gminy, a zwłaszcza w północno-wschodniej części.

Użytki rolne zajmują ok. 58%, w tym grunty orne stanowią 80%, reszta to: łąki i pastwiska 16%, pastwiska, rowy i grunty pod stawami 4,5%. Lasy i zadrzewienia zajmują niemal 30% powierzchni terenu gminy. Wody powierzchniowe płynące i stojące to głównie kompleksy stawowe „Jamnik”, stawy w okolicy Radziądza, kompleks stawów Niezgoda. Pewien nieznacznym procentem zajmuje Barycz z dopływami i zespołem kanałów.

Na tle powiatu trzebnickiego i całego województwa dolnośląskiego struktura użytkowania gruntów w gminie jest nieco odmienna do struktury ich użytkowania w całym województwie. Zauważyć można znacznie wyższy odsetek gruntów ornych, a niższy odsetek sadów; znacznie wyższy jest odsetek gruntów pod lasami, łąk i pastwisk, jak i gruntów pod wodami, co jest związane z gospodarką rybacką w Dolinie Baryczy; niższy jest odsetek gruntów zainwestowanych i nieużytków. Świadczy to o zdecydowanie rolniczym charakterze gminy.

2.6. Diagnoza zjawisk w sferze technicznej

Infrastruktura drogowa i kolejowa

Miasto Żmigród charakteryzuje się korzystnym położeniem transportowym. Przez obszar Żmigrodu przebiegają drogowe i kolejowe szlaki transportowe o znaczeniu krajowym oraz regionalnym. Sama sieć drogowa na obszarze zdegradowanym jest dobrze rozbudowana, gdyż obszar ten obejmuje ścisłe centrum gminy i jego główne szlaki komunikacyjne. Najważniejszym drogowym szlakiem komunikacyjnym wiodącym przez miasto Żmigród jest droga krajowa nr 5.

Przez gminę przebiega jeden z głównych krajowych szlaków kolejowych – linia magistralna PKP relacji Wrocław-Poznań, służąca krajowym i zagranicznym przewozom dalekobieżnym. Z oczywistych względów linia ta dla samej gminy ma mniejsze znaczenie, gdyż jest to linia tranzytowa nie odgrywająca obecnie dużej roli w gospodarce gmin. Jednakże linia kolejowa odgrywa za to znaczącą rolę w transporcie mieszkańców gminy Żmigród. Duża ilość kursów pociągów i odpowiedni rozkład jazdy stwarza mieszkańcom szybki i bezpieczny transport do pracy (w szczególności do Wrocławia). Długość linii kolejowej na obszarze gminy to około 20 km. Poza linią magistralną istnieje na terenie gminy unikalny w skali kraju tor doświadczalny PKP, na którym są prowadzone prace z zakresu rozwoju kolei.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Gmina Żmigród jest niemal w 100% zwodociągowana. W gminie funkcjonuje kilkanaście ujęć komunalnych i kilka ujęć indywidualnych m.in. dwa ujęcia będące w gestii Zielonogórskiego Zakładu Górnictwa Nafty i Gazu. Gmina jest zwodociągowana praktycznie w 100%

i uzbrajanie istniejących obszarów się zakończyło. Zużycie wody kształtuje się na poziomie 2400 m³/d, zużycie roczne sięga 650 000 m³. Stan zwodociągowania należy uznać za bardzo dobry; suma zatwierdzonych zasobów jest znacznie wyższa od zapotrzebowania. Na obszarze gminy istnieje duże ujęcie wody podziemnej „Bychowo”, które zaopatruje 72 miejscowości Związku Gmin „Bychowo”.

Większość ujęć to ujęcia wód podziemnych czerpiących wodę z piętra czwartorzędowego, którego utwory nie są dobrze izolowane utworami słabo przepuszczalnymi, co nie zapewnia im dobrej ochrony przed zanieczyszczeniami antropogenicznymi. Naturalnymi zanieczyszczeniami mogą być związki żelaza i manganu. Należy stwierdzić, że w gminie Żmigród problem zaopatrzenia w wodę praktycznie nie istnieje; cała gmina posiada sieć przesyłową i rozdzielczą, studnie o wydajności gwarantującej pokrycie w całości rosnących potrzeb mieszkańców. Sieć wykonywana była od początku lat 80-tych z nienajlepszych materiałów i jest częściowo wyeksploatowana. Istnieją duże potrzeby w zakresie remontów oraz przebudowy sieci na bardziej wydajną i mniej kosztowną. Istnieją plany przebudowy sieci i zrezygnowania z eksploatacji tak wielu stacji uzdatniania wody oraz studni. Jakość ujmowanych wód jest bardzo dobra, występujące zanieczyszczenia są pochodzenia naturalnego. Pobór wody jest regulowany pozwoleniami wodnoprawnymi, a większość ujęć ma wyznaczoną strefę ochronną zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Długość sieci kanalizacyjnej Gminy Żmigród wynosi ogółem 50,6 km. Na terenie gminy działają dwie komunalne oczyszczalnie ścieków. Główny obiekt to oczyszczalnia w Żmigrodzie o przepustowości $Q_{\max d} = 2\,200\text{ m}^3/\text{d}$. Rzeczywisty zrzut oczyszczonych ścieków do rzeki Sąciecznica wynosi średnio 1450 m³/d. Obciążenie oczyszczalni wyrażone równoważną liczbą mieszkańców (RLM) wynosi 8 500 RLM. Oczyszczalnia jest więc w znacznym stopniu niedociążona i wykorzystywana zaledwie w 60-70%. W celu wykorzystania zdolności przepustowej oczyszczalni planuje się podłączyć do niej większość miejscowości gminy. W ostatnich latach zrealizowano budowę kanalizacji sanitarnej dla miejscowości położonych na północ od Żmigrodu:

- Żmigródek
- Borek
- Grabce

- Radziądz
- Węglewo
- Borzęcin

Ścieki doprowadzone są systemem kanalizacji grawitacyjno – ciśnieniowej na oczyszczalnię komunalną w Żmigrodzie. Nie wszędzie funkcjonuje jednak sieć rozdzielcza kanalizacji i nie są do niej podłączeni wszyscy mieszkańcy wymienionych miejscowości. Realizacja inwestycji pozwoliła na podłączenie do systemu kanalizacyjnego obsługującego ok. 1200 osób, a więc ok. 8% populacji gminy. Do kanalizacji zakończonej oczyszczalnią trafia 35% objętości ścieków komunalnych generowanych na obszarze gminy i zdecydowanie największy jest tu udział ścieków pochodzących z miasta.

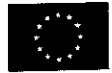
System ciepłowniczy

W gminie zlokalizowane są trzy kotłownie osiedlowe, wyposażone w sieć osiedlową preizolowaną oraz w otulinie z wełny mineralnej, o łącznej długości 1040 m. Głównym źródłem ciepła dla systemu ciepłowniczego miasta Żmigród oraz sołectw: Żmigródek i Radziądz jest gaz ziemny. Węgiel i biomasa, głównie drewno, stanowią dominujący nośnik energii w pozostałych sołectwach. Około 1,5% wszystkich nośników stanowią łącznie gaz LPG oraz olej opałowy.

W mieście Żmigród aktualnie ciepło produkowanej jest w kotłowniach, zapewniających ciepło dla budynków z kotłowni gazowych:

1. Kotłownia w budynku przy ul. Kolejowej 5,
2. Kotłownia w budynku przy ul. Kolejowej 8,
3. Kotłownia w budynku przy ul. Wileńskiej 6,
4. Kotłownia w budynku przy ul. Kościelnej 5,
5. Kotłownia w budynku przy ul. Rzeźniczej 17, dostarczająca ciepło za pomocą rury preizolowanej do budynków:

ul. Rzeźnicza 7-17, ul. Rzeźnicza 2-4, ul. Rzeźnicza 6-6a, ul. Rzeźnicza 8-14, ul. Rzeźnicza 16-24.

Łączna długość sieci ciepłej w preizolacji wynosi ok 300 m.

6. Kotłownia zlokalizowana przy ul. 22 Lipca 5, dostarczająca ciepło do budynków:

ul. 23 Stycznia 17-23, 11-15, 5-7-9,

ul. Lipowa 9-11

ul. Lipowa 5, 7 a-b-c-d, 3a-b, 4, 1c ,

ul. 22 Lipca 5-7 ,

ul. M. Konopnickiej 8,7,1,1a,13,11,9,

ul. Rybacka 17,

ul. PKWN 3,

Pl. Wojska Polskiego 13-14.

Łączna długość sieci ciepłej wynosi 710 m, w tym 480 m w preizolacji oraz 210 m rury stalowe w otulinie z wełny mineralnej.

7. Kotłownia zlokalizowana przy ul. Batorego 1 dostarczająca ciepło do budynków:

ul. Batorego 1-5,

ul. Zamkowa 2B - 5m,

ul. Zamkowa 14-20,

ul. Zamkowa 4-12,

Pl. Wojska Polskiego 5,

ul. Batorego 7-9.

Łączna długość sieci ciepłej wynosi 235 m, w tym 130 m w preizolacji oraz 105 m rury stalowe w otulinie z wełny mineralnej.

Kotłownia zlokalizowana w budynku przy ul. Poznańskiej 6 działa na paliwo węglowe.

System gazowniczy

Przez teren gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia. Miasto Żmigród w 99,6% zasilane jest gazem ziemnym poprzez stację redukcyjno-pomiarową I stopnia, o przepustowości 1500 m³·h⁻¹. Z terenu gminy jedynie mieszkańcy Żmigrodu, Żmigródka i Radziądza korzystają z gazu przewodowego. Pozostali mieszkańcy gminy zaopatrywani są w gaz LPG metodą bezprzewodową (gaz w butlach). Zaopatrzenie

pozostałych mieszkańców wymagałoby znacznych nakładów na rozbudowę sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia. Na obszarze gminy istnieje wiele punktów dystrybucji gazu propan-butan dla celów kuchennych i grzewczych, z których gaz może być dostarczany w wystarczających ilościach.

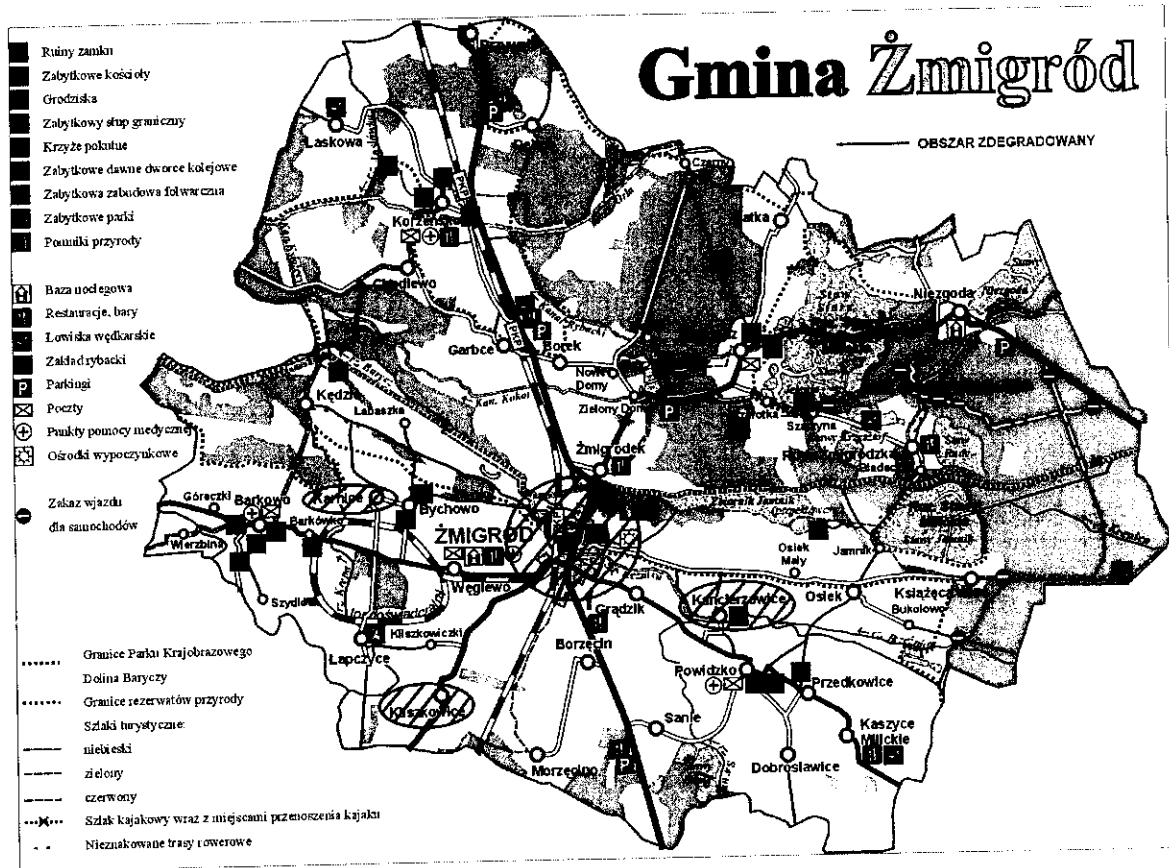
2.7. Obszar zdegradowany

Zgodnie z definicją zawartą w art. 9 ustawy o rewitalizacji za obszar zdegradowany można uznać teren, na którym koncentrują się negatywne zjawiska społeczne (co najmniej jedno oraz co najmniej jeden problem ze sfery środowiskowej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej bądź technicznej). Analiza wskaźnikowa we wszystkich sferach przeprowadzona została dla jednostek analitycznych, którymi są poszczególne ulice w mieście oraz wioski w sołectwach. W celu wyznaczenia obszarów zdegradowanych konieczne było wskazanie terenów, na których analizowane wskaźniki przyjmują mniej korzystne wartości niż w pozostałych częściach gminy. Przeprowadzono analizę wskaźnikową w celu określenia natężenia negatywnych zjawisk społecznych. Przeprowadzona analiza obszaru gminy Żmigród przy założeniu, iż nałożenie się co najmniej jednego problemu ze sfery społecznej oraz któregoś problemu z pozostałych analizowanych sfer, wskazuje na to, że za obszar zdegradowany można by uznać niemal cały obszar gminy Żmigród, z wyłączeniem ulic na peryferiach miasta Żmigród. Ustalenie obszarów, w których koncentracja zjawisk negatywnych jest największa pozwoli na efektywne wdrożenie działań rewitalizujących. Przeprowadzona analiza negatywnych zjawisk we wszystkich sferach ujawniła najważniejsze problemy Gminy Żmigród: ubóstwo, bezrobocie, niska aktywność społeczna, przemoc w rodzinie. Największa koncentracja tych zjawisk występuje w sołectwach: Kanclerzowice, Karnice, Kliszkowice. Stany zagrożenia zdiagnozowano także na terenie urbanizowanym miasta Żmigród, po przeprowadzonej analizie wskazanych problemów w rozbiciu na poszczególne ulice.

W związku z powyższym za obszar zdegradowany proponuje się uznać obszary zurbanizowane następujących sołectw: Kanclerzowice, Karnice, Kliszkowice. Jako obszar zdegradowany należy także uznać miasto Żmigród ze względu na występujące problemy społeczne oraz nakładające się problemy z pozostałych analizowanych sfer.

Mapa nr 2. Obszary zdegradowane na terenie gminy Żmigród.

Źródło: opracowanie własne.

2.8. Obszar rewitalizacji

Obszar rewitalizacji zgodnie z Ustawą o rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk oraz który ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych

przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Biorąc pod uwagę istotną rolę miasta Żmigród w całej strukturze gminy oraz możliwość kontynuacji wcześniej przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych (w poprzedniej perspektywie 2007-2013), uzasadnione jest ustanowienie obszarów rewitalizacji na terenie miasta Żmigród. Obszar do rewitalizacji zlokalizowany w centrum gminy, stanowi strefę działalności administracyjno-usługowej oraz mieszkaniowej. Jednocześnie, z uwagi na najważniejsze znaczenie w rozwoju gminy i spełnianie zasadniczych funkcji, gromadzi największą liczbę sprzeczności i konfliktów rozwojowych, które prowadzą do jego degradacji technicznej i kumulacji problemów społeczno-gospodarczych.

Obszar rewitalizacji z zabudową mieszkaniową wynosi 1,42 km², co stanowi 0,49% udziału w powierzchni gminy Żmigród. Ponadto omawiany obszar rewitalizacji zamieszkuje przez 27,61% mieszkańców gminy Żmigród.

Centralny fragment tego obszaru stanowi Rynek wraz z przyległymi ulicami. Jego układ przestrzenny to prostokątny plac wraz z siecią rozchodzących się ulic, wzdłuż których usytuowane są ciągi zwartej zabudowy. Po jego jednym boku odbywa się ruch komunikacyjny północ-południe (była droga krajowa nr 5 relacji Wrocław - Poznań). W jego środku znajduje się rynek z zielenią urządzoną. Wzdłuż dróg i węzłów komunikacyjnych rozwijają się pasma aktywności handlowo-usługowej. Zabudowa na tym terenie jest w znacznym stopniu zwarta i niedoinwestowana, co znacznie obniża estetykę i funkcjonalność tego obszaru, powodując brak atrakcyjnych przestrzeni publicznych dla mieszkańców, sprzyjających integracji i nawiązywaniu kontaktów społecznych.

Negatywnym zjawiskiem zaburzającym ład przestrzenny jest występujący na tym terenie brak spójności architektonicznej, przejawiający się zróżnicowaniem gabarytów zabudowy, wysokości, kolorystyki i sposobu wykończenia elewacji, kształtu i nachylenia połaci dachowych itp. W związku z tym, zespoły zabudowy wymagają podjęcia działań dotyczących poprawy ich wyglądu (szczególnie w zakresie elewacji budynków) oraz zwiększenia efektywności energetycznej. Historyczny układ przestrzenny podkreślają zabytkowe domy pochodzące z przełomu XIX i XX w. oraz z początków XX w., a także zespół zabytkowy kościoła p.w. Trójcy Świętej z XV-XVI w., zlokalizowany w południowej części Rynku,

zabytkowa wieża ciśnień z końca XIX wieku oraz poewangelicki kościół z XIX wieku. Negatywnym czynnikiem jest również wzmożony ruch kołowy, szczególnie w dni targowe. W ścisłym centrum występuje również deficyt miejsc parkingowych i brak zintegrowanego systemu parkowania, co utrudnia dalszy rozwój przedsiębiorczości mieszkańców. Na północy zlokalizowany jest Zespół Pałacowo-Parkowy, który w ostatnim czasie przeszedł kompleksową rewaloryzację. W bliskim sąsiedztwie Zespołu znajduje się zabudowa wielorodzinna, której obecny stan zaburza estetykę tego obszaru. Na całym obszarze zauważyć można niedostateczne zagospodarowanie wokół budynków i kamienic, powodujące brak estetycznych terenów publicznych sprzyjających aktywności fizycznej i rekreacji oraz wzmocnieniu więzi społecznych przebywających tam osób. Obszar ten charakteryzuje się również kumulacją negatywnych zjawisk społecznych, takich jak bezrobocie czy ubóstwo, ze względu na to, iż występuje tutaj największa koncentracja mieszkańców.

Dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji dokonano analizę wskaźnikową dla poszczególnych elementów, obrazującą koncentrację zjawisk kryzysowych w obszarze rewitalizowanym.

Tabela nr 14. Zestawienie wskaźników bezrobocia

Obszar rewitalizacji	1,48	2,24	1,18	1,48
Miasto Żmigród	1,13	1,47	0,62	1,13
Gmina Żmigród	2,96	1,83	0,7	1,29

Źródło: opracowanie własne.

Tabela nr 15. Zestawienie wyników z egzaminu gimnazjalnego – 2015r

Obszar rewitalizacji	60,68	44,78	58,16	56,37	36,25	61,16	42,22
Miasto Żmigród	61,03	46,55	61,51	58,74	35,93	66,29	41,32
Gmina Żmigród	60,62	43,34	58,95	56,05	32,61	64,15	39,62

Źródło: opracowanie własne.

Tabela nr 16. Porównanie aktywności obywatelskiej dotyczącej Funduszu Sołectkiego i Budżetu Obywatelskiego

Obszar rewitalizacji	4,52
Miasto Żmigród	5,23
Wioski	8,85
Gmina Żmigród	5,97

Źródło: opracowanie własne.

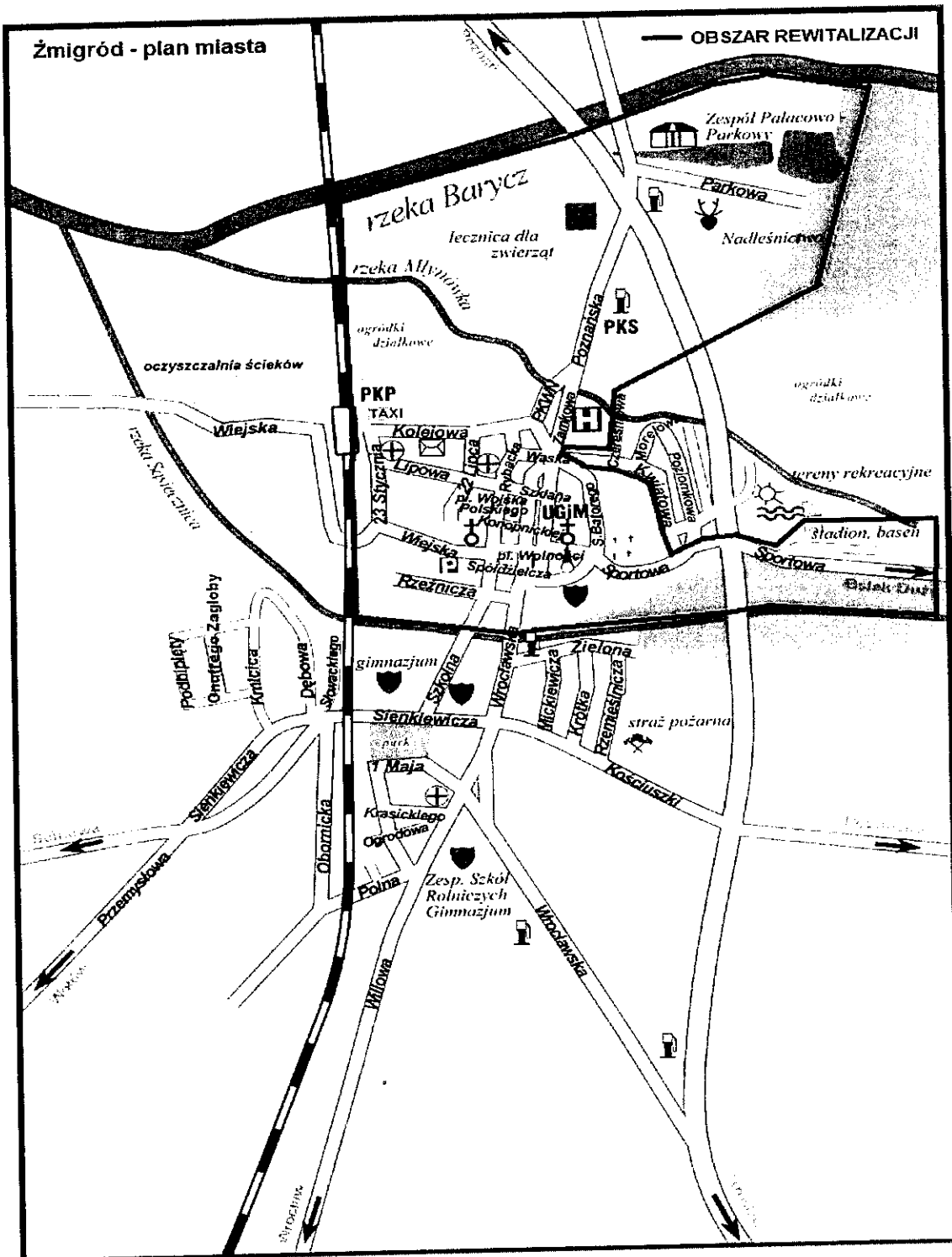
Tabela nr 17. Aktywność gospodarcza.

Tabela nr 17. Aktywność gospodarcza.			
Obszar rewitalizacji	4134	244	59,02
Gmina Żmigród	14969	687	45,80
Miasto Żmigród	6482	390	60,17
Wioski	8487	297	34,99

Źródło: opracowanie własne.

Mapa nr 3. Obszar rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne.